

СЛУЖБА

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

1830

Službeni vjesnik SR
Makedonije

91001 Skopje
tah 51

ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскосрпски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата — Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-19644

Петок, 23 Јули 1982

БЕЛГРАД

БРОЈ 43

ГОД. XXXVIII

Цена на овој број е 40 динари. Претплатата за 1982 година изнесува 1.140 динари. Рок за рекламација 15 дена. — Редакција: Улица Јована Ристика број 1. Пошт. фах 226. — Телефони: Централна 650-135; Уредништво 651-855; Служба за претплата 651-732; Телеке 11756

524.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБАТА НА ОПШТЕСТВЕНОТО КНИГОВОДСТВО

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за Службата на општественото книговодство, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година.

П бр. 191
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБАТА НА ОПШТЕСТВЕНОТО КНИГОВОДСТВО

Член 1

Во Законот за Службата на општественото книговодство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 2/77, 27/78 и 35/80) во член 21 став 1 по зборовите: „за работата на Службата со завршна сметка“ се додаваат зборовите: „на Службата на општественото книговодство на Југославија и извештај за остварените приходи и расходи на Службата“.

Член 2

Во член 28 став 1 точка 1 по зборовите: „врз основа на налози“ се додаваат зборовите: „и на други документи“.

По точка 1 се додава нова точка 2 која гласи: „2) извештај на интерните банки што ѝ се поднесуваат на Службата, во согласност со сојузниот закон со кој се уредуваат основите на кредитниот и банкарскиот систем.“

Досегашната точка 2 станува точка 3.

Член 3

Во член 31 став 1 се додава нова точка 1 која гласи:

„1) извештај за промените и состојбата на средствата на жиро-сметките и на другите сметки на корисниците на општествени средства што се водат кај Службата;“.

Досегашната точка 1 станува точка 2.

По точка 2 се додава нова точка 3 која гласи:

„3) минимум задолжителни единствени показатели потребни за подготвување, донесување и остварување на плановите за развој;“.

Досегашните точ. 2 до 4 стануваат точ. 4 до 6.

Во досегашната точка 5, која станува точка 7 зборовите: „организациите на здружен труд“ се заменуваат со зборовите: „на тие организации и заедници“.

Член 4

Во член 38 став 1 се заменува со два нови става кои гласат:

„Податоците и информациите со кои Службата располага во вршењето на работите од својот делокруг се јавни и под еднакви услови достапни на сите субјекти на општествениот систем на информирањето, ако со закон или со општ акт заснован врз закон не е определено дека претставуваат деловна тајна.“

Како деловна тајна, во смисла на овој закон не можат да се прогласат:

1) податоци и показатели во аналитичките и статистичките информации и во други публикации што ги изработува Службата во рамките на својот делокруг;

2) податоци врз основа на кои Службата ги утврдува показателите пропишани со Законот за здружениот труд со кои се искажуваат резултатите на трудот на работниците и на работењето на организациите на здружен труд.

3) исправи и податоци за резултатите на работењето на одделен корисник на општествени средства, освен исправите и податоците од член 39 на овој закон.“

Досегашниот став 2 станува став 3.

Во досегашниот став 3, кој станува став 4, по зборовите: „претставуваат државна“ се става зацирка, а зборовите: „или воена“ се заменуваат со зборовите: „воена или службена“.

Член 5

Член 39 се менува и гласи:

„Под деловна тајна, во смисла на овој закон се подразбираат особено:

1) исправи и податоци за работењето на претпријатија во странство што ги основале домашни организации на здружен труд и други самоуправни организации и заедници;

2) писмени поднесоци и замолици за вршење на контрола или ревизија кај определени корисници на општествени средства поради постоење на основано сомнение дека е сторено кривично дело, како

и информации и податоци што се добиваат во вршењето на таа контрола, односно ревизија.“

Член 6

Во член 58 став 3 зборовите: „и сојузен пропис или само“ се бришат.

Член 7

Во член 75 став 1 зборовите: „плаќањата што се вршат преку пресметки помеѓу членките“ се заменуваат со зборовите: „пресметките на меѓусебните обврски на членовите“.

По став 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Интерната банка може да врши плаќање од свое име, а за сметка на членовите на интерната банка, во согласност со Законот за основите на кредитниот и банкарскиот систем.“

Досегашниот ст. 2 и 3 стануваат ст. 3 и 4.

Во досегашниот став 4 кој станува став 5, во точка 3 цртичката и зборот: „трасат“ се бришат, а по точка 3 се додава нова точка 4 која гласи:

„4) налозите од банките овластени за работи со странство за исплата на корисниците на општествени средства во земјата по налози од странски банки — клириншки кореспонденти на Народната банка на Југославија, врз основа на овластување од Народната банка на Југославија,“.

Досегашната точка 4 станува точка 5.

Член 8

Во член 81 по став 2 се додаваат два нови става, кои гласат:

„Банките се должни налозите за плаќање примени од граѓаните за корисниците на општествени средства чишто сметки се водат кај Службата да ѝ ги доставуваат на Службата најдоцна наредниот ден.“

Организациите на здружен труд за поштенски, телеграфски и телефонски сообраќај односно нивните единици (поштите) се должни налозите за плаќање примени од граѓаните и од организациите на здружен труд за корисниците на општествени средства чишто сметки се водат кај Службата да ѝ ги доставуваат на Службата најдоцна наредниот ден.“

Досегашните ст. 3 и 4 стануваат ст. 5 и 6.

Член 9

Во член 82 по став 2 се додаваат два нови става кои гласат:

„По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, Службата ги извршува налозите на корисниците на општествени средства и до износот на рамковниот кредит одобрен од банката депозитар што се користи по принципот на текушта сметка.“

Службата нема да ги извршува налозите на корисниците на општествени средства од одобриениот рамковен кредит, ако не е извршен поврат на користените средства на задолжителната резерва на банката депозитар кај Народната банка на Југославија, во смисла на член 87 од овој закон.“

Во досегашниот став 3 кој станува став 5, зборовите: „и 2.“ се заменуваат со зборовите: „до 4.“.

Во досегашниот став 4 кој станува став 6, бројот: „3“ се заменува со бројот: „5“.

Досегашниот став 5 станува став 7.

Во досегашниот став 6, кој станува став 8 бројот: „3“ се заменува со бројот: „5“.

По став 8 се додава нов став 9, кој гласи:

„Сојузниот извршен совет ќе го пропише начинот на извршувањето на налозите на корисниците на општествени средства од рамковниот кредит во смисла на одредбите од ст. 3 и 4 на овој член“.

Член 10

Во член 84 став 2 на крајот точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „ако со сојузен закон не е поинаку определено.“

Член 11

Во член 93 став 2 точката 1 се менува и гласи:

„1) средства од жиро-сметката на интерната банка, во согласност со сојузниот закон со кој се уредуваат основите на кредитниот и банкарскиот систем,“.

Точка 3 се менува и гласи:

„3) други парични средства на сметките кај Службата ако со закон не се изземени од извршување и ако на товар на тие средства не се издадени инструменти за плаќање.“

Член 12

Во член 103 став 3 по зборот: „должност“, запирката се заменува со точка, а зборовите: „а по исклучок, ако тоа го бараат оправдани причини — уште за еден мандатен период“ се бришат.

Член 13

Во член 107 став 1 по точка 9 се додава нова точка 10, која гласи:

„10) донесува општи акти за користење на средствата на Службата на општественото книговодство за посебни намени.“

Точ. 10, 11, 12, 13, 14 и 15 стануваат точ. 11, 12, 13, 14, 15 и 16.

Член 14

Чл. 120 до 126 се заменуваат со нови чл. 120 до 124, кои гласат:

„Член 120

Со парична казна од 20.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап корисникот на општествени средства:

1) ако податоците што ги доставила Службата за друг корисник на општествени средства не ги чува како деловна тајна (член 34 став 3);

2) ако податоците и показателите, информациите или анализите на Службата, што се пропишани како деловна тајна, не ги чува на начинот пропишан со закон или не постапува со нив на начинот назначен врз нив, или ако исправите и податоците што претставуваат државна, воена или службена тајна не ги чува на начин определен со закон или со друг пропис со кој се уредува таа материја, а не е во припадње кривично дело (член 38);

3) ако на овластениот работник во Службата не му овозможи да изврши контрола (член 46 став 1);

4) ако не постапи според решението на Службата со кое е наложено преземање на определени дејствија за отстранување на утврдените незаконитости и неисправности и во определениот рок не ги отстрани тие незаконитости и неисправности (член 51);

5) ако не ги води паричните средства на сметки кај Службата (член 71);

6) ако Службата писмено не ја извести кај која банка се водат неговите девизи, како и за евентуалната промена на банката (член 94 став 4).

За стопанскиот престап од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 3.000 до 30.000 динари и одговорното лице кај корисникот на општествени средства.

За стопанскиот престап од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 3.000 до 30.000 динари и одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месната заедница.

Член 121

Со парична казна од 20.000 до 500.000 динари ќе се казни со парична казна од 3.000 до 30.000 динари и одговорното лице во органот на општествени средства:

1) ако по барање на Службата, со свои налози, не врши редовно пренос на состојбата, односно на целокупниот прилив на девизи пресметани во динари во корист на жиро-сметката на корисникот на општествени средства — должникот (член 94 став 2);

2) ако по приемот на барање од Службата извршува други налози од средствата на девизните сметки на корисникот на општествени средства — должник додека не прими известување од Службата на престанување на потребата за пренесување на тие средства (член 94 став 3).

За стопанскиот престап од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 3.000 до 30.000 динари и одговорното лице во банката.

Член 122

Со парична казна до 30.000 динари ќе се казни за стопански престап одговорното лице во Службата:

1) ако изврши пренос на средствата од сметката спротивно на одредбата од член 73 на овој закон;

2) ако на корисникот на општествени средства му изврши отворање на повеќе од една жиро-сметка (член 74 став 1);

3) ако налозите за плаќање помеѓу корисниците на општествени средства чии сметки се водат во исто место, а се исполнети пропишаните услови, не ги изврши истиот ден кога ги примило, или ако плаќањето се врши помеѓу корисниците на општествени средства чии сметки не се водат во исто место, примените налози не ги изврши истиот ден врз товар на сметката на издавателот на налогот и не ги испрати веднаш до Службата кај која се води сметката на корисникот на општествени средства на кого му се врши плаќање (член 81);

4) ако изврши налог за плаќање или налог за пренос кога не постои покритие на сметката на подносителот на налогот (член 82 став 2);

5) ако изврши наплата од паричните средства на корисникот на општествени средства спротивно на редоследот на наплата пропишан според одредбите од овој закон (член 86 и чл. 90 до 93).

Член 123

Со парична казна до 100.000 динари ќе се казни за прекршок корисникот на општествени средства:

1) ако до Службата, на нејзино барање, не достави податоци или документација (член 15);

2) ако до Службата, на писмено барање, во определен рок не го поднесе бараното објаснение (член 46 став 2);

3) ако не постапи според заклучокот на Службата и во определен рок не ги изврши наложените мерки (член 47 став 1);

4) ако кај Службата има повеќе од една жиро-сметка (член 74 став 1).

Со паричната казна од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок банката и организацијата на здружен труд за поштенски, телеграфски и телефонски сообраќај, односно нивната единица (поштата):

1) ако налозите примени од граѓаните за корисниците на општествени средства не ги достави до Службата најдоцна наредниот ден (член 81 ст. 3 и 4);

2) ако до Службата редовно не ги доставува дневните изводи за состојбата и промените на девизните сметки (член 94 став 1).

За прекршокот од ст. 1 и 2 на овој член ќе се казни со парична казна од 5.000 динари и одговорното лице кај корисникот на општествени средства, односно во банката и организацијата на здружен труд за поштенски, телеграфски и телефонски сообраќај, односно во нивните единици (поштата).

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна до 5.000 динари и одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месната заедница.

Член 124

Со парична казна до 5.000 динари ќе се казни за прекршок одговорното лице во Службата:

1) ако неосновано го спречи давањето на податоци или ако даде неточни податоци или не даде податоци во определен рок (чл. 11 и 34);

2) ако не ги достави пропишаните показатели за годишниот или полугодишниот период до односните организации на здружен труд во рокот определен со овој закон (член 32 став 3);

3) ако записник за извршената контрола на корисникот на општествени средства не достави до органот на управување и до самоуправната работничка контрола на корисникот на општествени средства или, на негово барање, не им поднесе и информација за утврдената состојба во постапката на контролата (чл. 49 и 50);

4) ако не поднесе пријава до јавниот обвинител за поведување постапка за утврдување на кривично дело или стопански престап, односно барање до надлежниот орган за поведување прекршочна постапка, кога во постапката на контролата ќе се утврдат дејствија што имаат обележја на кривично дело, стопански престап или прекршок (член 52 ст. 1 и 2);

5) ако на корисниците на општествени средства не им овозможи увид во состојбата на средствата на нивните сметки или ако не ги известува за девизните промени на состојбата на тие сметки (член 83);

6) ако редовно не ја известува банката за промените и за состојбата на средствата на сметките на нејзините депоненти и за состојбата на средствата на сметката на банката за функционалното работење (член 85);

7) ако не го извести работоводниот орган на банката и народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина за користењето на средствата од резервниот фонд на банката и од задолжителната резерва кај Народната банка на Југославија (член 86 став 3);

8) ако не ја извести Народната банка на Југославија за користењето на средствата на задолжителната резерва кај Народната банка на Југославија (член 86 став 4)."

Член 15

По член 128 се додава нов член 128а, кој гласи:

„Член 128а

Одредбите од член 82 ст. 3 и 4 на овој закон се применуваат од 1 јануари 1983 година.“

Член 16

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

525.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕШАВАЊЕ НА СУДИРИТЕ НА ЗАКОНИТЕ СО ПРОПИСИТЕ НА ДРУГИ ЗЕМЈИ ВО ОПРЕДЕЛЕНИ ОДНОСИ

Се прогласува Законот за решавање на судирите на законите со прописите на други земји во определени односи, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година.

П бр. 192
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА РЕШАВАЊЕ НА СУДИРИТЕ НА ЗАКОНИТЕ СО ПРОПИСИТЕ НА ДРУГИ ЗЕМЈИ ВО ОПРЕДЕЛЕНИ ОДНОСИ

Глава прва

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Овој закон содржи правила за определување на меродавното право за статусните, семејните и имотните, односно другите материјално-правни односи со меѓународен елемент.

Овој закон содржи и правила за надлежноста на суловите и на другите органи на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за расправање на односите од став 1 на овој член, правила на постапката и правила за признавање и извршување на странски судски и арбитражни одлуки.

Член 2

Ако во овој закон нема одредби за правото меродавно за некој однос од член 1 став 1 на овој закон, сходно се применуваат одредбите и начелата на овој закон, начелата на правниот поредок на Соци-

јалистичка Федеративна Република Југославија и начелата на меѓународното приватно право.

Член 3

Одредбите на овој закон не се применуваат на односите од член 1 на овој закон ако се регулирани со друг сојузен закон или со меѓународни договори.

Член 4

Не се применува правото на странска држава ако неговото дејство би било спротивно на основите на општественото уредување утврдена со Уставот на СФРЈ.

Член 5

Не се применува правото на странска држава што би било меродавно според одредбите на овој или на друг сојузен закон, ако неговото применување би имало за цел одбегнување на применувањето на правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 6

Ако според одредбите од овој закон би требало да се примени правото на странска држава, се земаат предвид неговите правила за определување на меродавното право.

Ако правилата на странската држава за определување на меродавното право возвраќаат на правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ќе се примени правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, не земајќи ги предвид правилата за определување на меродавното право.

Член 7

Ако со овој или со друг сојузен закон не е определено поинаку, се смета дека правната работа и правното дејствие во поглед на формата се полноважни, ако се полноважни било според правото на местото каде што правната работа е склучена односно правното дејствие преземено, било според правото што е меродавно за содржината на правната работа односно на правното дејствие.

Член 8

За застареност е меродавно правото што е меродавно за содржината на правната работа односно на правното дејствие.

Член 9

Правото на странската држава се применува според својата смисла и поимите што ги содржи.

Член 10

Ако е меродавно правото на државата чиј правен поредок не е единствен а правилата на овој закон не упатуваат на определено правно подрачје во таа држава, меродавното право се определува според правилата на тој правен поредок.

Ако меродавното право на државата чиј правен поредок не е единствен не може да се утврди на начинот предвиден во став 1 од овој член, меродавно е правото на подрачјето во таа држава со кое постои најблиска врска.

Член 11

Ако лице кое е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија има и државјанство на некоја друга држава, за применување на овој закон се смета дека има само државјанство на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако лице кое не е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија има две или повеќе странски државјанства, за применување на овој закон се смета дека има државјанство на онаа држава чијшто е државјанин и во која има живеалиште.

Ако лицето од став 2 на овој член нема живеалиште ниту во една од државите чијшто е државјанин, за применување на овој закон се смета дека има државјанство на онаа држава чијшто е државјанин и со која е во најблиска врска.

Член 12

Ако лицето нема државјанство или неговото државјанство не може да се утврди, меродавното право се определува според неговото живеалиште.

Ако лицето од став 1 на овој член нема живеалиште или тоа не може да се утврди, меродавното право се определува според неговото престојувалиште.

Ако не може да се утврди ни престојувалиштето на лицето од став 1 на овој член, меродавно е правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 13

Судот или друг надлежен орган по службена должност ќе ја утврди содржината на странското меродавно право.

Органот од став 1 на овој член може да побара известување за странското право од сојузниот орган на управата надлежен за работите на правосудството.

Странките во постапката можат да поднесат и јавна исправа за содржината на странското право.

Глава втора МЕРОДАВНО ПРАВО

Член 14

За правната и деловната способност на физичко лице с меродавно правото на државата чијшто е државјанин тоа.

Физичкото лице кое според правото на државата чијшто е државјанин тоа би било деловно неспособно, деловно е способно ако има деловна способност според правото на местото каде што настанала обврската.

За лицување или ограничување на деловната способност на физичко лице е меродавно правото од став 1 на овој член.

Одредбата на став 2 од овој член не се применува на семејните и наследните односи.

Член 15

За ставање под старателство и за престанок на старателството, како и за односите помеѓу старателот и лицето под старателство (штитеникот) е меродавно правото на државата чијшто е државјанин лицето под старателство.

Привремени заштитни мерки спрема странски државјанин и спрема лице без државјанство кои се наоѓаат во Социјалистичка Федеративна Република Југославија се определуваат според правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и траат додека надлежната држава не донесе одлука и не преземе потребни мерки.

Одредбата од став 2 на овој член се применува и во поглед на заштитата на имотот на отсутен странски државјанин и на лице без државјанство што се наоѓа на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 16

За прогласување на исчезнато лице за умрено меродавно е правото на државата чиј државјанин било тоа лице во времето на исчезнувањето.

Член 17

Припадноста на правно лице се определува според правото на државата според кое тоа е основано.

Ако правното лице има стварно седиште во друга држава, а не во онаа во која е основано и според правото на таа друга држава има нејзина припадност, ќе се смета како правно лице на таа држава.

Член 18

За сопственичко-правните односи и за другите права на предмети, како и за правото на располагање со предметите во општествена сопственост е меродавно правото на местото каде што предметот се наоѓа.

За односите од став 1 на овој член во поглед на предмети што се наоѓаат во превоз, меродавно е правото на местото на определувањето.

За односите од став 1 на овој член на превозни средства, меродавно е правото на државата чија државна припадност ја имаат тие средства, ако со прописите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија не е определено поинаку.

Член 19

За договор е меродавно правото што го избрале договорните страни, ако со овој закон или со меѓународен договор не е определено поинаку.

Член 20

Ако не е избрано меродавно право и ако посебни околности на случајот не упатуваат на друго право, како меродавно право се применува:

1) за договор за продажба на подвижни предмети — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на продавачот;

2) за договор за дело, односно за договор за градење — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на претприемачот;

3) за договор за полномошно — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на полномошникот;

4) за договор за посредување — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на посредникот;

5) за договор за комисион — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на комисионерот;

6) за договор за шпедиција — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на шпедитерот;

7) за договор за закуп на подвижни предмети — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на закуподавачот;

8) за договор за заем — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на заимодавачот;

9) за договор за послуга — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на послоодавачот;

10) за договор за депозит — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на оставопримачот (депозитарот);

11) за договор за складирање — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на складиштарот;

12) за договор за превоз — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на превозникот (возарот);

13) за договор за осигурување — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на осигурувачот;

14) за договор за авторско право — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на авторот;

15) за договор за подарок — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на дародавачот;

16) за берзански работи — правото на седиштето на берзата;

17) за договор за самостојни банкарски гаранции — правото на местото каде што во времето на склучувањето на договорот се наоѓало седиштето на давачот на гаранцијата;

18) за договор за пренос на технологија (лиценци, и др.) — правото на местото каде што во времето на склучувањето на договорот се наоѓало седиштето на примачот на технологија;

19) за имотни побарувања од договор за работа — правото на државата во која работата се врши или се вршела;

20) за други договори — правото на местото каде што во времето на приемот на понудата се наоѓало живеалиштето, односно седиштето на понудувачот.

Член 21

За договори што се однесуваат на недвижности исклучително е меродавно правото на државата на чија територија се наоѓа недвижноста.

Член 22

Во односите помеѓу договорните страни, ако договорните страни не договориле поинаку, правото од член 20 на овој закон е меродавно и за:

1) определување на часот од кој стекнувачот, односно преземачот на подвижниот предмет има право на производите и плодовите на предметот;

2) определување на часот од кој стекнувачот, односно преземачот го поднесува ризикот во врска со предметите.

Член 23

Правото на местото каде што предметот мора да се предаде е меродавно ако договорните страни не договориле поинаку за начинот на предавање на предметот и за мерките што треба да се преземаат ако се одбие преземање на предметот.

Член 24

На дејството на отстапување на побарување или на преземање на долг спрема должникот, односно доверителот што не учествувале во отстапувањето односно преземањето, ќе се примени правото што е меродавно за побарувањето, односно долгот.

Член 25

На акцесорна правна работа, ако со правна работа или со закон или со меѓународен договор не е определено поинаку, ќе се примези правото меродавно за главната правна работа.

Член 26

За едностранна правна работа е меродавно правото на државата на живеалиштето, односно на седиштето на должникот.

Член 27

На стекнувањето без основа се применува правото меродавно за правниот однос што настанал, бил очекуван или претпоставен, а по повод кој настанало стекнување.

За работороводство без налог е меродавно правото на местото каде што е извршено дејствието на работороводителот.

За обврските од употреба на предмети без работороводство и за другите вондоговорни обврски што не извираат од одговорноста за штета е меродавно правото на местото каде што се случиле фактите што ја предизвикале обврската.

Член 28

За вондоговорна одговорност за штета, ако со закон или со меѓународен договор за одделни случаи не е определено поинаку, меродавно е правото на местото каде што дејствието е извршено или правото на местото каде што настапила последицата, зависно од тоа кое од тие две права е поповолно за оштетеникот.

Правото од став 1 на овој член е меродавно и за вондоговорната одговорност за штета што настанала во врска со правните односи од член 27 на овој закон.

За противправност на дејствие е меродавно правото на местото каде што дејствието е извршено или каде што настапила последица, а ако дејствието е извршено или последица настапила на повеќе места — доволно е дејствието да е противправно според правото на кое и да било од тие места.

Член 29

Ако настан од кој произлегува обврска за надомест на штета се случил на брод на отворено море или во воздухоплов, како право на местото каде што се случиле фактите што предизвикале обврска за надомест на штета се смета правото на државата чија припадност бродот ја има, односно правото на државата во која воздухопловот е регистриран.

Член 30

За наследување е меродавно правото на државата чиј државјанин бил оставителот во времето на смртта.

За способноста за правење тестамент е меродавно правото на државата чие државјанство завештателот го имал во моментот на составувањето на тестаментот.

Член 31

Тестаментот е полноважен во поглед на формата ако е полноважен според едно од следните права:

1) според правото на местото каде што тестаментот е составен;

2) според правото на државата чиј државјанин бил завештателот било во времето на располагањето со тестаментот било во времето на смртта;

3) според правото на живеалиштето на завештателот било во времето на располагањето со тестаментот било во времето на смртта;

4) според правото на престојувалиштето на завештателот било во времето на располагањето со тестаментот било во времето на смртта;

5) според правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија;

6) за недвижност — и според правото на местото каде што се наоѓа недвижноста.

Отповикувањето на тестамент е полноважно во поглед на формата, ако таа форма е полноважна според кое и да било право според кое, во согласност со одредбите од став 1 на овој член, тестаментот можел да биде полноважно составен.

Член 32

Во поглед на условите за склучување брак е меродавно, за секое лице, правото на државата чиј државјанин е тоа во времето на стапувањето во брак.

И кога постојат услови за склучување брак според правото на државата чиј државјанин е лицето што сака да склучи брак пред надлежниот орган на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, нема да се дозволи склучување брак ако во поглед на тоа лице, според правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, постојат пречки кои се однесуваат на постоењето на порачешен брак, роднинство и неспособност за расудувањето.

Член 33

За формата на бракот е меродавно правото на местото каде што бракот се склучува.

Член 34

За неважност на брак (непостоење и ништовност) е меродавно кое и да било право според кое бракот е склучен во смисла на член 32 од овој закон.

Член 35

За развод на брак е меродавно правото на државата чиј државјанин се обата брачни другари во времето на поднесувањето на тужбата.

Ако брачните другари се државјани на различни држави во времето на поднесувањето на тужбата, за развод на бракот кумулативно се меродавни правата на обете држави чиј државјанин се тие.

Ако бракот не би можел да се разведе според правото определено во став 2 на овој член, за развод на бракот е меродавно правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ако еден од брачните другари во времето на поднесувањето на тужбата имал живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако еден од брачните другари е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кој нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а бракот не би можел да се разведе според правото определено во став 2 на овој член, за развод на бракот е меродавно правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 36

За личните и законските имотни односи на брачните другари е меродавно правото на државата чиј државјанин се тие.

Ако брачните другари се државјани на различни држави меродавно е правото на државата во која имаат живеалиште.

Ако брачните другари немаат ниту заедничко државјанство ниту живеалиште во иста држава, меродавно е правото на државата во која имале последно заедничко живеалиште.

Ако меродавното право не може да се определи според ст. 1 до 3 на овој член, меродавно е правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 37

За договорните имотни односи на брачните другари е меродавно правото што во времето на склу-

чувањето на договорот било меродавно за личните и законските имотни односи.

Ако правото определено во став 1 на овој член предвидува брачните другари да можат да го избераат правото што е меродавно за брачно-имотниот договор, меродавно е правото што тие го избрале.

Член 38

Ако бракот е неважечки или престанал, за личните и законските имотни односи е меродавно правото определено во член 36 на овој закон.

Во случаите наведени во член 36 на овој закон за договорните имотни односи на брачните другари е меродавно правото определено во член 37 од овој закон.

Член 39

За имотните односи на лица што живеат во вонбрачна заедница е меродавно правото на државата чиј државјанин се тие.

Ако лицата од став 1 на овој член немаат исто државјанство, меродавно е правото на државата во која имаат заедничко живеалиште.

За договорните имотни односи помеѓу лицата што живеат во вонбрачна заедница е меродавно правото што во времето на склучувањето на договорот било меродавно за нивните имотни односи.

Член 40

За односите меѓу родителите и децата меродавно е правото на државата чиј државјанин се тие.

Ако родителите и децата се државјани на различни држави, меродавно е правото на државата во која сите тие имаат живеалиште.

Ако родителите и децата се државјани на различни држави, а немаат живеалиште во иста држава, меродавно е правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија ако детето или некој од родителите е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

За односите меѓу родителите и децата кои не се предвидени во ст. 1 до 3 на овој член меродавно е правото на државата чиј државјанин е детето.

Член 41

За признавање, утврдување или оспорување на татковство, односно мајчинство меродавно е правото на државата чиј државјанин во времето на раѓањето на детето било лицето чие татковство, односно мајчинство се признава, утврдува или се оспорува.

Член 42

За обврската за издржување меѓу крвни сродници, освен родителите и децата, или за обврската за издржување на сродници по тазбина меродавно е правото на државата чиј државјанин е сродникот од кого се бара издржување.

Член 43

За позаконување е меродавно правото на државата чиј државјанин се родителите, а ако родителите не се државјани на иста држава — правото на државата на оној родител според кое позаконувањето е полноважно.

Ако според правото определено во став 1 од овој член нема услови за позаконување, а родителите и детето имаат живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, меродавно е правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

За согласност на детето, на друго лице или на државниот орган за позаконување е меродавно правото на државата чиј државјанин е детето.

Член 44

За условите за засновање посвојување и за престанок на посвојувањето е меродавно правото на државата чии државјани се посвоителот и посвоеникот.

Ако посвоителот и посвоеникот се државјани на различни држави, за условите за засновање посвојување и за престанување на усвојување се меродавни кумулативно правата на обете држави чии државјани се тие.

Ако брачните другари заеднички посвојуваат, покрај правото на државата чиј државјанин е посвоеникот, за условите за посвојување и престанок на посвојувањето се меродавни и правата на државите чии државјани се и едниот и другиот брачен другар.

За формата на посвојувањето е меродавно правото на местото каде што се заснова посвојувањето.

Член 45

За дејството на посвојувањето е меродавно правото на државата чии државјани се посвоителот и посвоеникот во времето на засновањето на посвојувањето.

Ако посвоителот и посвоеникот се државјани на различни држави, меродавно е правото на државата во која имаат живеалиште.

Ако посвоителот и посвоеникот се државјани на различни држави, а немаат живеалиште во иста држава, меродавно е правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ако едниот од нив е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако ни посвоителот ни посвоеникот не се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, меродавно е правото на државата чиј државјанин е посвоеникот.

Глава трета

НАДЛЕЖНОСТ И ПОСТАПКА

1. Надлежност на судовите и на други органи на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во работите со меѓународен елемент

Член 46

Надлежност на судовите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако тужениот има живеалиште, односно седиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако тужениот нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија ниту во некоја друга држава надлежност на судовите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако тужениот има престојувалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако процесните странки се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, надлежност на судовите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и кога тужениот има престојувалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако во процесот има повеќе тужени со својство на материјални сопарничари, надлежност на судовите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и кога еден од тужените има живеалиште, односно седиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Кога за правен однос се одлучува во вонпроцесна постапка, надлежност на судовите на Социјалистичка Федеративна Република Југославија пос-

тои ако лицето спрема кое е поднесено барање има живеалиште односно седиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а кога во постапката учествува само едно лице — ако тоа лице има живеалиште односно седиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, освен ако со овој закон не е поинаку определено.

Член 47

Исклучителна надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои кога е тоа со овој или со друг сојузен закон изречно определено.

Член 48

Ако во странска држава постои надлежност на странски суд во спорови против државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија според критериуми за надлежност што ги нема во одредбите за надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, тие критериуми ќе бидат меродавни за постоенето надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите во кои тужениот е државјанин на таа странска држава.

Член 49

Странките можат да се спогодат за надлежноста на странски суд само ако барем едната од нив е странски државјанин или правно лице со седиште во странство, а не е во прашање спор за кој, според одредбите на овој или на друг сојузен закон, постои исклучителна надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Странките можат да се спогодат за надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија ако барем едната странка е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или правно лице со седиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член не се применуваат кога е во прашање надлежност во работите од чл. 61 до 70 на овој закон.

Член 50

Кога надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија зависи од согласноста на тужениот да суди суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, се смета дека тужениот дал согласност со поднесување одговор на тужбата, односно приговор на платниот налог, а не ја оспорил надлежноста, или не се впуштил во расправање.

Член 51

Кога со одредбите од овој закон надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е определена под претпоставка процесната страна да има државјанство на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, таа надлежност постои и за лицата без државјанство што имаат живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Одредбата од став 1 на овој член сообразно се применува и на надлежноста на други органи на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 52

Во споровите против државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што живеат во странство, каде што на служба или на ра-

бота ги упатиле државни органи, организација на здружен труд или друго општествено правно лице, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако тие имале живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 53

Во споровите за вондоговорна одговорност за штета надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако таа надлежност постои според одредбите од член 46 и чл. 50 до 52 на овој закон или ако штетата настанала на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Одредбата од став 1 на овој член ќе се применува и во споровите против заедница за осигурување на имоти и лица заради надомест на штета на трети лица врз основа на прописите за непосредна одговорност на таа заедница, како и во споровите за регресни барања по основа на надомест на штета против регресните должници.

Член 54

Во споровите за имотноправни барања, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се наоѓа имотот на тужениот или предметот што се бара со тужбата.

Надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и во споровите поради обврски настанати за време на престојот на тужениот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 55

Во споровите против физичко или правно лице што има седиште во странство, за обврските што настанале во Социјалистичка Федеративна Република Југославија или што мораат да се извршат на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако тоа лице на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија има свое претставништво или застапништво или ако во Социјалистичка Федеративна Република Југославија е седиштето на организацијата на здружен труд на која ѝ е доверено вршењето на неговите работи.

Член 56

Исклучителна надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои во споровите за правото на располагање со недвижности во општествена сопственост, во споровите за правото на сопственост и за други стварни права на недвижности во сопственост на граѓански правни лица, во споровите поради смеќавање на посед на недвижности, како и во споровите настанати од закупни или наемни односи во поглед на недвижноста, или од договори за користење на стан или деловни простории, ако недвижноста се наоѓа на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 57

Во споровите поради смеќавање на посед на подвижни предмети, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои според одредбите од член 46 и чл. 50 и 51 на овој закон или ако на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија настанало смеќавањето.

Член 58

Во споровите за правото на располагање и за заложното право на воздухоплов, поморски брод и брод на внатрешната пловидба во општествена сопственост, за правото на сопственост и за другите права на брод и воздухоплов во сопственост на граѓански правни лица, како и за закупните односи во поглед на воздухопловот и бродот, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и кога на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се води уписникот во кој воздухопловот односно бродот е запишан.

Во споровите против смеќавање на посед на воздухоплов и брод од став 1 на овој член, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и кога на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се води уписникот во кој воздухопловот односно бродот е запишан, или кога на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија настанало смеќавањето.

Член 59

Во споровите за имотните односи на брачни другари во поглед на имот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и кога тужениот нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а тужителот во времето на поднесувањето на тужбата има живеалиште или престојувалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако претежен дел од имотот се наоѓа во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а другиот дел во странство, суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија може да одлучува за имотот што се наоѓа во странство само во спорот во кој се одлучува и за имотот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, и тоа само ако тужениот се согласува да суди суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 60

Со одредбите од член 59 на овој закон не се тира во одредбите за исклучителната надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во имотноправните спорови.

Надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите за имотните односи на брачни другари според одредбите од овој закон постои без оглед на тоа дали бракот трае или престанал, или е утврдено дека брак не постои.

Член 61

Надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои во споровите заради утврдување на постоење или непостоење на брак, поништување на брак или развод на брак (брачни спорови) и кога тужениот нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија:

- 1) ако обата брачни другари се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, без оглед на тоа каде имаат живеалиште, или
- 2) ако тужителот е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, или

3) ако брачните другари имале свое последно живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а тужителот во времето на поднесувањето на тужбата има живеалиште или престојувалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако тужениот брачен другар е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е исклучителна.

Член 62

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите од член 61 на овој закон постои и кога брачните другари се странски државјани кои имале последно заедничко живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија или кога тужителот има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, но само ако во тие случаи тужениот се согласува да суди суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и ако според прописите на државата чиј државјани се брачните другари е дозволена таа надлежност.

Член 63

Во споровите за развод на брак надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и ако тужителот е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а правото на државата чиј суд би бил надлежен не ја предвидува установата развод на брак.

Член 64

Во споровите за утврдување или оспорување на татковство или мајчинство, надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и кога тужениот нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, и тоа:

1) ако тужителот и тужениот се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, без оглед на тоа каде имаат живеалиште, или

2) ако тужителот е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако е поднесена тужба против дете кое е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и има живеалиште, односно престојувалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е исклучителна.

Член 65

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите од член 64 на овој закон постои и кога странките се странски државјани, ако тужителот или еден од тужителите има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, но само ако тужениот се согласува да суди суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и ако според прописите на државата чиј државјанин е тој е допуштена таа надлежност.

Член 66

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои во споровите за чување, подигање и воспитување на деца кои се под родителска грижа и кога тужениот не-

ма живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ако обата родители се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако тужениот и детето се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и ако обата имаат живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е исклучителна.

Одредбите од ст. 1 и 2 на свој член, како и одредбите од член 46 на овој закон, сообразно се применуваат и на определувањето на надлежноста на други органи на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кога одлучуваат за чување, подигање и воспитување на деца под родителска грижа.

Член 67

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите за законско издржување на деца постои и кога тужениот нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија:

1) ако детето поднесува тужба и има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, или

2) ако тужителот и тужениот се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, без оглед на тоа каде имаат живеалиште, или

3) ако тужителот е малолетно дете и е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите за законско издржување што не се наведени во став 1 од овој член постои и кога тужениот нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ако тужителот е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и има живелиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите за законско издржување меѓу брачни другари и меѓу бивши брачни другари постои и ако брачните другари имале свое последно заедничко живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а тужителот во времето на судењето и натаму има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 68

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во споровите за законско издржување постои и ако тужениот има имот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија од кој може да се наплати издржувањето.

Член 69

При одлучување за лишување и враќање на родителско право, продолжување на родителско право, ставање на родителот во положба на старател во поглед на управувањето со детскиот имот, огласување на дете за родено во брак, како и при одлучување за други работи што се однесуваат на личната состојба и на односите меѓу родителите и децата, надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои и кога не постојат претпоставките од член 46 став 4 на овој закон, ако подносителот на барањето и лицето спрема кое се поднесува барањето се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, односно кога во постапката учествува само едно лице, ако тоа лице е државјанин на Соција-

листичка Федеративна Република Југославија, односно кога во постапката учествува само едно лице, ако тоа лице е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 70

За давање дозвола за стапување во брак надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако подносителот на барањето е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, односно ако еден од подносителите на барањето е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, без оглед на тоа каде лицата што сакаат да стапат во брак имаат живеалиште.

Надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е исклучителна ако малолетник кој бара дозвола за стапување во брак е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, односно ако обете лица што сакаат да стапат во брак се државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а бракот се склучува во странство.

Член 71

За расправање на недвижна оставина на државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои исклучителна надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ако таа оставина се наоѓа во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако недвижна оставина на државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се наоѓа во странство надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои само ако според правото на државата во која се наоѓаат недвижностите не е надлежен нејзин орган.

Надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за расправање на подвижна оставина на државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако подвижностите се наоѓаат на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или ако според правото на државата во која подвижностите се наоѓаат не е надлежен странскиот орган, односно ако тој орган одбива да ја расправа оставината.

Одредбите од ст. 1 до 3 на овој член се однесуваат и на надлежноста во спорови од наследноправни односи и на спорови за побарувања на доверителите спрема оставината.

Член 72

За расправање на недвижна оставина на странски државјанин постои исклучителна надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија ако недвижностите се наоѓаат во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

За расправање на подвижна оставина на странски државјанин која се наоѓа во Социјалистичка Федеративна Република Југославија е надлежен суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, освен ако во државата на оставителот судот не е надлежен за расправање на подвижен имот на државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член се однесуваат и на надлежноста во спорови од наследноправни односи и во спорови за побарувања на доверителите спрема оставината.

Кога не постои надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за расправање на оставина на странски државјанин, судот може да определи мерки за обезбедување на

оставината и за заштита на правата спрема оставината која се наоѓа во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 73

За расправање недвижна оставина на лице без државјанство, лице чие државјанство не може да се утврди или лице што има статус на бегалец, исклучителна надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако недвижноста се наоѓа на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

За расправање на подвижна оставина на лице без државјанство, на лице чие државјанство не може да се утврди или на лице што има статус на бегалец, надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија постои ако подвижностите се наоѓаат на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или ако оставителот во времето на смртта имал живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член се однесуваат и на надлежноста во спорови од наследноправни односи и во спорови за побарувања на доверителите спрема оставината.

Ако оставителот немал живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, сообразно ќе се применуваат одредбите што важат за расправање на оставина на странски државјанин, подразбирајќи ја под странска држава државата во која оставителот во времето на смртта имал живеалиште.

Член 74

Органот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е исклучително надлежен да одлучува за посвојување и за престанок на посвојување на лице кое е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Органот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е надлежен да одлучува за посвојување и за престанок на посвојување ако лицето што посвојува е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Кога брачни другари заеднички посвојуваат, за надлежност на органот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е доволно еден од брачните другари да е државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 75

Органот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е исклучително надлежен во работите на старателство на државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, без оглед на тоа каде имаат живеалиште, ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 76

Органот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија нема да донесе одлука и да презема мерки во работите на старателството на државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кој има живеалиште во странство, ако утврди дека органот надлежен според правото на странската држава донесол одлука или презел мерки со кои е обезбедена заштита на личност, правата и интересите на државјанинот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 77

Органот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија ќе преземе неопходни привремени мерки заради заштита на личноста, правата и интересите на странски државјанин кој се наоѓа или има имот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, за што ќе го извести органот на државата чиј државјанин е тоа лице.

Органот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија ќе донесе одлука и ќе преземе мерки во работите на старателство на странски државјанин кој има живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ако заштита на неговата личност, права и интереси не обезбедил органот на државата чиј државјанин е тој.

Член 78

Суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија исклучително е надлежен за прогласување на исчезнат државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за умрен, без оглед на тоа каде имал живеалиште.

Пред суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија може според правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија да се докажува смртта на странски државјанин што умрел на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

2. Други одредби

Член 79

За странечката и процесната способност на физичко лице е меродавно правото на државата чиј државјанин е тоа.

Ако странски државјанин не е процесно способен според одредбата од став 1 на овој член, а процесно е способен според правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, самиот може да презема дејствија во постапката.

Законскиот застапник на странски државјанин од став 2 на овој член може да презема дејствија во постапката само додека тој странски државјанин не изјави дека самиот го презема водењето на процесот.

За странечката способност на странско правно лице е меродавно правото предвидено во член 17 од овој закон.

Член 80

Судот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија ќе ја прекине постапката по барање на странката ако е во тек спор пред странски суд во истата правна работа и меѓу истите странки, и тоа:

- 1) ако прво пред странскиот суд е поведена постапка по односниот спор;
- 2) ако е во прашање спор за чие судење не постои исклучителна надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија;
- 3) ако постои заемност.

Член 81

За сцена на надлежноста на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се значајни фактите што постојат во времето кога процесот почнува да тече.

Член 82

Кога странски државјанин или лице без државјанство што нема живеалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија поведува процес пред суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, должен е на тужениот, по негово барање, да му ги обезбеди процесните трошоци.

Тужениот е должен барањето од став 1 на овој член да го стави најдоцна на подготвителното рочиште, а ако подготвително рочиште не е одржано — на првото рочиште за главната расправа пред да се впушти во расправање за главната работа, односно штом узнае дека постојат претпоставки за барање на обезбедување.

Обезбедувањето на процесните трошоци се дава во пари, но судот може да одлучи обезбедување да се дава и друга погодна форма.

Член 83

Тужениот нема право на обезбедување на процесните трошоци:

- 1) ако во државата чиј државјанин е тужителот државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се должни да даваат обезбедување;
- 2) ако тужителот ужива право на азил во Социјалистичка Федеративна Република Југославија;
- 3) ако тужбеното барање се однесува на побарување на тужителот од неговиот работен однос во Социјалистичка Федеративна Република Југославија;

4) ако се во прашање брачни спорови или спорови за утврдување или оспорување на татковство или мајчинство, и ако е во прашање законско издржување;

5) ако е во прашање менична или чековна тужба, противтужба или издавање на платен налог.

Во случај на сомневање дали државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, во смисла на точка 1 став 1 од овој член, се должни да дадат обезбедување во државата чиј државјанин е тужителот, објасненије дава сојузниот орган на управата надлежен за работи на правосудството.

Член 84

Судот во решението со кое се усвојува барањето за обезбедување на процесните трошоци ќе го определи износот на обезбедувањето и рокот во кој обезбедувањето мора да се даде, а тужителот ќе го предупреди на последните што законот ги предвидува ако не биде докажано дека обезбедувањето е дадено во определениот рок.

Ако тужителот во определениот рок не докаже дека дал обезбедување за процесните трошоци, ќе се смета дека тужбата е повлечена, односно дека тужителот се откажал од правниот лек ако барањето за обезбедување е ставено дури во постапката по повод правниот лек.

Тужениот кој на време ставил барање тужителот да му ги обезбеди процесните трошоци, не е должен да ја продолжи постапката во главната работа се додека правосилно не се одлучи за неговото барање, а ако барањето биде усвоено — додека тужителот не положи обезбедување.

Ако судот го одбие барањето за обезбедување на процесните трошоци, може да одлучи постапката да продолжи и пред да стане правосилно решението за одбивање.

Член 85

Странски државјани имаат право на ослободување од плаќањето на процесните трошоци под услови на заемност.

Во случај на сомневање во постоењето на заемност, во поглед на ослободувањето од плаќање на процесните трошоци, објаснение дава сојузниот орган на управата надлежен за работи на правосудството.

Заемноста од став 1 на овој член не претставува услов за остварување на правото за ослободување од плаќање на процесните трошоци.

Лице без државјанство има право на ослободување од плаќање на процесните трошоци ако има живеалиште или престојувалиште во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Глава четврта

ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА СТРАНКИ ОДЛУКИ

1. Признавање и извршување на странски судски одлуки

Член 86

Странска судска одлука се издначува со одлука на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и произведува правно дејство во Социјалистичка Федеративна Република Југославија само ако ја признае суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Како странска судска одлука во смисла на став 1 од овој член се смета и порамнувањето склучено пред суд (судско порамнување).

Како странска судска одлука се смета и одлука на друг орган која во државата во која е донесена е издначена со судска одлука, односно со судско порамнување, ако со неа се регулираат односите предвидени во член 1 од овој закон.

Член 87

Странска судска одлука ќе се признае ако подносителот на барањето за признавање кон таа одлука поднел и потврда од надлежност странски суд односно друг орган за правосилноста на одлуката според правото на државата во која е донесена.

Член 88

Судот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија ќе одбие признавање на странска судска одлука ако по повод приговорот на лицето кое таа одлука е донесена утврди дека тоа лице не можело да учествува во постапката поради неправилности во постапката.

Особено ќе се смета дека лицето против кое е донесена странска судска одлука не можело да учествува во постапката поради тоа што поканата, тужбата или решението со кое е започната постапката не било лично доставено, односно што вопшто немало ниту обид за лично доставување, освен ако на кој и да било начин се впуштило во расправање за главната работа во првостепената постапка.

Член 89

Странска судска одлука не ќе се признае ако во односната работа постои исклучителна надлежност на суд или друг орган на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Ако тужениот бара признавање на странска судска одлука што е донесена во брачен спор или ако тоа го бара тужителот, а тужениот не се противи, исклучителната надлежност на суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија не е пречка за признавање на таа одлука.

Член 90

Странска судска одлука не ќе се признае ако во истата работа суд или друг орган на Социјалистич-

ка Федеративна Република Југославија донесол правосилна одлука или ако во Социјалистичка Федеративна Република Југославија е признаена некоја друга странска судска одлука што е донесена во истата работа.

Судот ќе застане со признавањето на странска судска одлука ако пред суд на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е во тек порано поведен процес во истата правна работа и меѓу истите странки, и тоа до правосилното окончување на тој процес.

Член 91

Странска судска одлука не ќе се признае ако е во спротивност со основите на општествениот поредок утврден со Уставот на СФРЈ.

Член 92

Странска судска одлука не ќе се признае ако не постои заемност.

Непостоењето на заемност не е пречка за признавање на странска судска одлука донесена во брачен спор и во спор заради утврдување и оспорување на татковство или мајчинство, како и ако признавање или извршување на странска судска одлука бара државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Постоење на заемност во поглед на признавањето на странска судска одлука се претпоставува додека не се докаже спротивното, а во случај на сомневање во постоењето на таа заемност, објаснение дава сојузниот орган на управата надлежен за работи на правосудството.

Член 93

Ако при одлучувањето за личната состојба (статусот) на државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија требало, според овој закон, да се примени правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, странска судска одлука ќе се признае и кога е применето странско право, ако таа одлука суштествено не отстапува од правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што се применува на таквиот однос.

Член 94

Одлуките на странските судови што се однесуваат на личната состојба (статусот) на државјанин на државата чија одлука е во прашање се признаваат во Социјалистичка Федеративна Република Југославија без преиспитување од страна на судот според член 89 и чл. 91 и 92 на овој закон.

Ако надлежниот орган на Социјалистичка Федеративна Република Југославија смета дека странска судска одлука се однесува на личната состојба (статусот) на државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, таквата одлука, за да биде признаена, подлежи на преиспитување според одредбите на чл. 87 до 92 овој закон.

Член 95

Ако странска судска одлука се однесува на личната состојба (статусот) на странци што не се државјани на државата што ја донела таа одлука, одлуката ќе се признае само ако ги исполнува условите за признавање во државата чии државјани се односните лица.

Член 96

На извршувањето на странска судска одлука се применуваат одредбите од чл. 87 до 92 на овој закон.

Подносителот на барањето за извршување на странска судска одлука, покрај потврдата од член 87 на овој закон, треба да поднесе и потврда за извршноста на таа одлука според правото на државата во која е донесена.

2. Признавање и извршување на странски арбитражни одлуки

Член 97

Како странска арбитражна одлука се смета арбитражна одлука што не е донесена во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Странската арбитражна одлука има припадност на државата во која е донесена.

Како странска арбитражна одлука се смета и арбитражна одлука што е донесена во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, при чие донесување е применето правото на странската држава во поглед на постапката, ако тоа не е во спротивност со принудните прописи на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Странската арбитражна одлука од став 3 на овој член има припадност на државата чие право во поглед на постапката е применето.

Член 98

Странска арбитражна одлука се признава и се извршува ако странката што бара признавање и извршување поднесла кон своето барање до судот:

- 1) изворна одлука на арбитражата или нејзин заверен препис;
- 2) извршен договор за арбитража или негов заверен препис.

Ако странската арбитражна одлука или договорот за арбитража, односно нивните заверени преписи, не се составени на јазикот што е во службена употреба на судот пред кој се поведува постапката за признавање и извршување на таа одлука, странката што бара признавање и извршување на одлуката мора да поднесе нивни превод на односниот јазик, што го извршило за тоа овластено лице.

Член 99

Признавање и извршување на странска арбитражна одлука ќе се одбие ако се утврди:

- 1) дека според правото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија предметот на спорот не може да се подложи на арбитража;
- 2) дека постои исклучителна надлежност на суд или на друг орган на Социјалистичка Федеративна Република Југославија;
- 3) дека признавањето или извршувањето на одлуката би било спротивно на основите на општествениот поредок утврден со Уставот на СФРЈ;
- 4) дека не постои заемност;
- 5) дека договорот за арбитража не е склучен во писмена форма, односно со размена на писма, телеграми или телепринтерски соопштенија;
- 6) дека договорот за арбитража не е полноважен;
- 7) дека странката против која се бара признавање и извршување на одлуката не била уредно известена за именувањето на арбитар или за арбитражната постапка, или поради некоја друга причина ѝ било оневозможено да се служи со своите права во постапката;
- 8) дека составот на арбитражниот суд или арбитражната постапка не биле во согласност со одредбите од договорот за арбитража;

9) дека арбитражниот суд ги пречекорил границите на своето овластување определени со договорот за арбитража;

Ако странската арбитражна одлука деловите што се однесуваат на прашањата што биле подложени на арбитража можат да се одвојат од деловите во кои судот ги пречекорил границите на своето овластување, деловите на одлуката во која судот не ги пречекорил границите на своето овластување можат да се признаат и извршат;

10) дека одлуката уште не станала конечна и извршна за странките или ако одлуката ја поништил или ја запрел надлежниот орган на државата во која е донесена или на државата врз основа на чие право е донесена;

11) дека изреката на арбитражната одлука е неразбирлива или противречна.

Член 100

Ако е поведена постапка за поништување или запирање на странската арбитражна одлука пред надлежниот орган од член 99 точка 10 на овој закон, судот може да го одложи решавањето на барањето за признавање и извршување на таа одлука, а по барање на доверителот односно на должникот — може таквата своја одлука за одлагање да ја обуслови со полагање на соодветно обезбедување од страна на должникот.

3. Постапка за признавање и извршување на странски и арбитражни одлуки

Член 101

За признавање и извршување на странски судски и арбитражни одлуки месно е надлежен судот на чие подрачје треба да се спроведе постапката за признавање односно извршување.

Судот ќе се ограничи на тоа да испита дали постојат условите од чл. 86 до 100 на овој закон, а ако смета за потребно може да бара објаснение како од судот што ја донел одлуката, така и од странките.

Против решението за признавање односно извршување на одлуката странките можат да изјават жалба во рок од 15 дена од денот на доставувањето на решението.

За жалбата против решението од став 3 на овој член одлучува второстепениот суд.

Ако за признавање на странска одлука не е донесено посебно решение, секој суд може за признавање на таа одлука да решава во постапката како за претходно прашање, но само со дејство за таа постапка.

Признавање на одлука на странски суд во работи што се однесуваат на личната состојба (статусот) е овластен да бара секој кој за тоа има правен интерес.

Глава петта

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

Член 102

Државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија можат во странство да склучат брак пред овластеното конзуларно претставништво или пред дипломатско претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што врши конзуларни работи, ако на тоа не се противи државата во која се наоѓа претставништвото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или ако е тоа предвидено со меѓународен договор.

Функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за надворешни работи ќе ги определи претставништвата на Социјалистичка Фе-

деративна Република Југославија пред кои можат да се склучуваат бракови во странство помеѓу државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 103

Работите на старателството за државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што се наоѓаат во странство ги врши конзуларното претставништво или дипломатското претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што врши конзуларни работи, ако на тоа не се противи државата во која се наоѓа претставништвото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или ако е тоа предвидено со меѓународен договор.

Член 104

На државјанин на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство може да му состави тестамент, според одредбите што важат за составување на судски тестамент, конзуларно претставништво или дипломатско претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што врши конзуларни работи.

Член 105

Конзуларните претставништва на Социјалистичка Федеративна Република Југославија или дипломатските претставништва на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство што вршат конзуларни работи можат да вршат заверка на потписи, ракописи и преписи во согласност со меѓународни договори и прописите на земјата на приемот.

Функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за надворешни работи со општ акт поблиску го определува вршењето на работите од став 1 на овој член.

Член 106

Уверение за сојузните, републичките и покраинските прописи што важат или што важеле во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, заради нивна употреба пред органите на странската држава, издава сојузниот орган на управата надлежен за работи на правосудството.

Во уверението од став 1 на овој член се наведува називот на прописот, датумот кога е донесен односно кога престанал да важи и доловниот текст на соодветните одредби на тој пропис.

Глава шеста

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 107

Одредбите на овој закон нема да се применуваат на односите што настанале пред денот на неговото влегување во сила.

Член 108

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) одредбите на чл. 28 до 32, член 70 став 5, член 88 став 1, чл. 169 до 171, член 178. и член 222 од Законот за процесната постапка („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77 и 36/80);

2) одредбите на чл. 16 до 22 од Уводниот закон за Законот за процесната постапка („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/57);

3) одредбата на член 26 од Основниот закон за бракот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 28/65);

4) одредбата на член 29 од Основниот закон за старателството („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/65);

5) одредбите на чл. 187 и 188 од Законот за наследувањето („Службен лист на СФРЈ“, бр. 42/65).

Член 109

Овој закон влегува во сила на 1 јануари 1983 година.

526.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УСЛОВИТЕ ЗА РАЗМЕНУВАЊЕ И ПРЕНЕСУВАЊЕ НА ДЕЛОВИ ОД ЧОВЕЧКОТО ТЕЛО ЗА ПРЕСАДУВАЊЕ ЗАРАДИ ЛЕКУВАЊЕ

Се прогласува Законот за условите за разменување и пренесување на делови од човечкото тело за пресадување заради лекување, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година.

П бр. 193

15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА УСЛОВИТЕ ЗА РАЗМЕНУВАЊЕ И ПРЕНЕСУВАЊЕ НА ДЕЛОВИ ОД ЧОВЕЧКОТО ТЕЛО ЗА ПРЕСАДУВАЊЕ ЗАРАДИ ЛЕКУВАЊЕ

Член 1

Разменувањето и пренесувањето на делови од човечкото тело што, во согласност со законот, се земени за пресадување заради лекување, се врши под условите пропишани со овој закон.

Член 2

Деловите од човечкото тело што се земаат за пресадување заради лекување, во смисла на овој закон, се сметаат за лекови:

1) ако се земени од умрено лице откако врз основа на медицински критериуми и на пропишаниот начин, со сигурност е утврдено дека настанила смрт на тоа лице;

2) ако се земени од живо лице така што тешко да не се нарушува здравјето на донателот, ако донателот претходно е известен за евентуалниот ризик по неговото здравје и ако дал доброволна согласност во писмена форма;

3) ако до пресадувањето се чувани под услови што ја спречуваат нивната квалитативна промена или злоупотреба;

4) ако е извршена обработка (типизација) кога совпаѓањето на ткивата е услов за успешно пресадување;

5) ако, пред нивното пресадување, е прибавена согласност од лицето за чие лекување ќе се користат, како и доказ дека тоа лице претходно е известено за евентуалниот ризик по неговото здравје, на начинот пропишан со закон.

Член 3

Ќе се смета дека, во смисла на овој закон, настапила смрт на лицето од кое се земаат делови од човечкото тело за пресадување заради лекување, ако врз основа на медицински критериуми и на пропишаниот начин со сигурност е утврден престанок на работата на мозокот или на срцето.

Член 4

Се забранува каков и да било надомест за давање на делови од човечкото тело како од живи така и од умрени лица.

Како надомест во смисла на став 1 од овој член се смета и давањето услуги или давањето на какви и да било погодности.

Член 5

Во организациите на здружен труд во областа на здравството (во натамошниот текст: здравствените организации) и во другите организации на здружен труд што вршат работи кои се однесуваат на земање, обработка, чување и пресадување на делови од човечкото тело заради лекување, тие работи можат да ги вршат само работници со соодветна стручна подготовка.

Здравствените организации и други организации на здружен труд од став 1 на овој член за вршењето на тие работи мораат да имаат соодветна медицинска и техничка опрема и мораат да исполнуваат други услови утврдени со републички односно со покраински прописи.

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството објавува во „Службен лист на СФРЈ“ список на здравствените организации и на другите организации на здружен труд за кои согласно со републички односно со покраински прописи е утврдено дека ги исполнуваат условите од ст. 1 и 2 на овој член.

Член 6

Здравствените организации и другите организации на здружен труд од член 5 на овој закон можат да внесуваат од странство или да изнесуваат од Социјалистичка Федеративна Република Југославија делови од човечкото тело што се земени за пресадување заради лекување во согласност со одредбите на овој закон и со меѓународни договори како и во рамките на непосредна меѓународна соработка.

Член 7

Здравствените организации и другите организации на здружен труд што вршат работи кои се однесуваат на земање, обработка, разменување, пренесување, чување или пресадување на делови од човечкото тело заради лекување имаат, во вршењето на тие работи, право на првенство во превозот на лица и пренесувањето на делови од човечкото тело со сите средства на јавниот сообраќај и право на првенство во соопштувањето на вести со средствата за јавно информирање.

Член 8

Здравствените организации и другите организации на здружен труд што земаат, разменуваат или пренесуваат делови од човечкото тело за пре-

садување заради лекување водат посебна евиденција за вршењето на тие работи и податоците и известувањата ги доставуваат до органот или организацијата определени со републички односно со покраински пропис и до Сојузниот завод за здравствена заштита.

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството пропишува кои податоци организациите од став 1 на овој член ги водат во посебна евиденција, начинот и роковите за доставување на определените податоци и известувања.

Член 9

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и на прописите донесени врз основа на него вршат надлежните органи во републичките односно во автономните покраини.

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон што се однесуваат на внесување од странство и изнесување од Социјалистичка Федеративна Република Југославија на делови од човечкото тело што се земаат за пресадување заради лекување врши сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството.

Член 10

Тој што за каков и да е надомест ќе даде дел од човечкото тело како од живо така и од умрено лице за пресадување заради лекување или тој што посредува во тоа ќе се казни за кривично дело со затвор од една до три години.

Член 11

Лекар кој од живо лице ќе земе дел од телото за пресадување без претходно прибавена писмена изјава од давателот дека го известил за евентуалниот ризик за неговото здравје или без доброволна согласност од давателот дадена во писмена форма ќе се казни за кривично дело со затвор до три години.

Со казната од став 1 на овој член ќе се казни за кривично дело лекар кој врши пресадување на дел од телото ако пред пресадувањето не прибави согласност во писмена форма од лицето за чие лекување ќе се употреби тој дел или ако не прибави писмена изјава од тоа лице дека претходно го известил за евентуалниот ризик за неговото здравје, на начинот предвиден со закон.

Член 12

Со парична казна од 50.000 до 100.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд што врши превоз на лица или предмети со средствата на јавниот сообраќај ако на здравствената организација или на друга организација на здружен труд не и обезбеди првенство во превозот на лица и пренесувањето на делови од човечкото тело за пресадување заради лекување.

Со паричната казна од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и организацијата на здружен труд што се занимава со јавно информирање односно со пренесување на вести ако на здравствената организација или на друга организација на здружен труд не и обезбеди првенство во соопштувањето на вести во врска со земање, разменување, чување, пренесување или пресадување на делови од човечкото тело.

За дејствието од ст. 1 и 2 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во организација на здружен труд со парична казна од 5.000 до 20.000 динари.

Член 13

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството ќе ги пропише поблиските медицински критериуми и начинот на утврдувањето на настанувањето на смрт на лицето од кое можат да се земаат делови од телото за пресадување заради лекување, на предлог од стручна комисија што ја формира за таа цел.

Член 14

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

527.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОМЕТОТ НА ОТРОВИ**

Се прогласува Законот за прометот на отрови, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 години.

П бр. 194
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството
на СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

**ЗАКОН
ЗА ПРОМЕТОТ НА ОТРОВИ****I. Основни одредби****Член 1**

Заради заштита на животот и здравјето на луѓето, заштита на човековата средина од штетното дејство на отрови и спречување на злоупотребата на отрови, прометот на отрови и надзорот над прометот на отрови се врши под условите определени со овој закон.

Член 2

Како отрови, во смисла на овој закон, се сметаат супстанциите од синтетичко, биолошко или природно потекло и препаратите произведени од тие супстанции што, внесени во организмот или во допир со организмот, можат да го загрозат животот или здравјето на луѓето или штетно да дејствуваат врз човековата средина.

Под промет на отрови, во смисла на овој закон, се подразбира опремувањето на отрови, складирањето, увозот, извозот, превозот, продажбата и секој друг начин на пуштање отрови во промет.

Под заштита на човековата средина од отрови, во смисла на овој закон, се подразбира заштита на:

воздухот, водата, земјиштето, човечката и добиточната храна, домашните животни, пчелите, рибите, птиците, заштитениот дивеч и корисните растенија.

Член 3

Отрови можат да се пуштаат во промет и да се користат ако со токсиколошка оцена од овластената организација на здружен труд е утврдено дека нивното користење за наменетите цели и на определениот начин не е штетно за здравјето на луѓето и дека не дејствуваат штетно врз човековата средина.

Отрови не можат да се пуштаат во промет ни да се користат додека не се распоредат според степењот на отровноста.

Член 4

Ако со овој закон не е определено поинаку, се забранува прометот и користењето на:

1) алдрин, диелдрин, хексахлорбензен, хексахлорциклохексан (технички), хептахлор, хлордан, хлордимерформ, лептофос, натриумфлуорацетат, оловен арсенат и препаратите произведени од тие супстанции;

2) други отровни супстанции и препарати произведени од тие супстанции, што ќе ги определи сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството.

Член 5

Забранет е прометот и користењето на супстанции и препарати произведени од супстанции што, во смисла на овој закон, се сметаат за отрови, ако користењето на тие супстанции односно на нивните препарати е забрането во земјата на производителот.

Член 6

Се забранува прометот на отрови за кои во текот на користењето ќе се утврди дека се штетни за здравјето на луѓето, односно дека дејствуваат штетно врз човековата средина.

Член 7

Со промет на отрови можат да се занимаваат организациите на здружен труд под условите прописани со овој закон.

Со промет на отрови не можат да се занимаваат поединци.

Член 8

Отровите можат да се пуштат во промет само во оригинално пакување на производителот на отрови, во количества приспособени кон најчестите потреби на потрошувачите.

Член 9

Отровите што се пуштаат во промет мораат да бидат означени во согласност со одредбите од овој закон.

Член 10

Забрането е рекламирањето на отрови на начин кој потрошувачите би можел да ги доведе во заблуда во поглед на составот, намената или дејството на отровот, како и означувањето дека отровите не се штетни за здравјето на луѓето, односно за човековата средина.

Член 11

Одредбите од овој закон не се применуваат врз лековите што содржат отрови ниту врз отровите што се употребуваат за лабораториски и научни цели, ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 12

Одделни отрови од член 4 на овој закон можат да се употребуваат за примарно производство во индустријата, во согласност со прописите на сојузниот орган на управата надлежен за работи на индустријата, донесени во спогодба со сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството.

Член 13

Организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отрови мораат, покрај општите услови предвидени со прописите за соодветни организации на здружен труд, да ги исполнуваат и посебните услови определени со овој закон.

Член 14

Отровите што, во смисла на овој закон, можат да се пуштаат во промет се распоредуваат, според степенот на опасноста и просечната смртна доза (орална LD-50), во Група I, Група II, Група III и Група IV.

Во Група I спаѓаат отровите чија орална LD-50 е до 50 mg/kg; во Група II — отровите чија орална LD-50 е над 50 до 250 mg/kg, во Група III отровите чија орална LD-50 е над 250 до 1.000 mg/kg а во Група IV — отровите чија орална LD-50 е над 1.000 до 5.000 mg/kg од телесната тежина на машки стаорец или на друго животно.

Во Група IV спаѓаат и отровите чија орална LD-50 е над 5.000 mg/kg од телесната тежина на машки стаорец или на друго животно, ако пропишаниот начин на употреба ја зголемува опасноста од труење.

Освен според критериумите од ст. 2 и 3 на овој член отровите се распоредуваат во групи и по други критериуми за определување на степенот на отровноста на одделни отрови што се утврдуваат со пропис донесен врз основа на овој закон.

Член 15

Барање за распоредување на отровот во група до сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството поднесува организацијата на здружен труд што го произведува, увезува или пушта во промет отровот, или странски производител на отровот преку овластениот застапник во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Организацијата, односно странскиот производител од став 1 на овој член, кон барањето за распоредување на отровот прилага:

1) токсиколошка оценка од овластената организација на здружен труд, во смисла на член 3 од овој закон;

2) доказ дека не е забранета примената на отровот во земјата на производителот, ако отровот е од странско потекло.

Член 16

Решение за распоредувањето на отровот во група донесува функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството, по прибавено мислење од комисијата за отрови.

Комисија за отрови се формира во сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството.

Членовите на комисијата за отрови ги именува органот од став 2 на овој член од редот на истакнатите токсиколошки, медицински, ветеринарски, хемиски, земјоделски и други стручњаци, на предлог од надлежните сојузни органи на управата и надлежните органи во републиката, односно во автономната покраина.

II. Посебни услови за пуштање на отрови во промет**Член 17**

Организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отрови мораат да ги исполнуваат следните посебни услови:

1) да имаат работници со соодветна висока стручна подготовка (дипломирани хемичари, технолози, фармацевти, лекари, ветеринари, биолози, агрономи или шумари), под чиј надзор се врши сместувањето, чувањето и издавањето на отрови;

2) да имаат соодветни простории за сместување, чување и издавање на отрови, за кои со наод на надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина е утврдено дека во поглед на локацијата, начинот на изградбата и квалитетот на ѕидовите, осветленоста, вентилацијата, температурата и влажноста ги исполнуваат техничките и санитарно-хигиенските услови;

3) другите лица што вршат работи и задачи на прометот на отрови да ги имаат основните знаења за заштита од отровите со кои работат.

По исклучок од одредбата на став 1 точка 1 од овој член, организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отрови на мало можат, наместо работниците наведени во таа точка, да имаат работници со соодветна средна стручна подготовка (здравствени, хемиски, технолошки, фармацевтски, ветеринарски, шумарски или земјоделски техничари).

Член 18

Организациите на здружен труд од член 17 на овој закон не можат да пуштаат отрови во промет додека од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина не добијат потврда дека се исполнети условите пропишани за прометот на отрови. Тие организации, при уписот во регистарот кај надлежниот суд се должни да поднесат доказ за тоа дека се исполнети условите од тој член.

Член 19

Амбалажата што се употребува за пакување на отрови и садовите во кои се држат отрови мораат да бидат такви што при превозот, складирањето и ракувањето да не може да дојде да растурање или испарување на отровите, до мешање на отровите со други материи, ни до допир на содржината на отровите со подовите и ѕидовите на превозните средства, складовите и другите простории во кои се сместени отровите, ниту да влјааат врз промената на својствата на отровите.

Член 20

Организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отрови и организациите на здружен труд што користат отрови мораат да ги држат отровите во посебни простории, силоси, резервоари, цевководи или во други соодветни постројки во кои не смеат да се наоѓаат други производи.

Под условите определени со републички односно со покраински прописи, одделни отрови можат да се држат во простории што служат за други потреби, ако се држат во посебни ормани и одвоено од другите производи.

Одредбата од став 2 на овој член не се однесува на просториите во кои се врши промет на животни намирници и на предмети за општа употреба, ниту на просториите во кои се врши промет на доботочна храна.

Член 21

Просториите односно орманите во кои се држат отрови мораат да бидат снабдени со брава и клуч и обележени со натписот: „Отров“.

Клучевите од просториите, односно од орманите во кои се држат отрови може да ги чува само работникот што се грижи за сместувањето, држењето и издавањето на отрови.

Член 22

Складирањето на цијановодородна киселина и на нејзините соли и на другите отрови од Групата I што дејствуваат во форма на гас (фумиганти) може да се врши само надвор од населени места и тоа во соодветни простории во кои не смеат да се држат нагривачки материји и кои се доволно оддалечени од најблискиот објект за престој на луѓе.

Складирањето на отровите од став 1 на овој член може да се врши само по претходно одобрение од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Член 23

Работниците што во организациите на здружен труд доаѓаат во непосреден допир со отрови мораат, за време на работата при сместувањето, чувањето, издавањето и користењето на отровите, да носат посебна облека, обувки и друга заштитна опрема.

Работната облека, обувките и другата заштитна опрема наведени во став 1 на овој член не смеат да се употребуваат надвор од работните простории, односно надвор од местото и објектите во кои се користат отровите.

Член 24

Организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отрови и организациите на здружен труд што користат отрови мораат да имаат на располагање потребно количество на соодветни противотрови (антидоти).

Организациите на здружен труд од став 1 на овој член се должни да донесат упатство за мерките и средствата со кои се спречува труење, за симптомите на труење со отрови, за начинот на давањето прва помош во случај на труење, како и за мерките за отстранување на последиците од труење со отровите што ги пуштаат во промет, односно што ги користат.

Упатството од став 2 на овој член мора да биде истакнато на видно место во просторијата во која се врши промет, односно користење на одделни отрови.

Член 25

Одредбите од чл. 17 и 20 на овој закон не се однесуваат на организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на оцетна киселина, солна киселина, бакарсулфат, сулфур или на производи што содржат натриумхипохлорит со помалку од 8% активен хлор.

III. Пуштање на отрови во промет

Член 26

Ако супстанциите од член 14 на овој закон, односно препаратите изработени од тие супстанции, кога во смисла на овој закон се сметаат како отрови, се пуштаат во промет на домашниот пазар, кон секое пакување на отрови мораат да имаат декларација која ги содржи следните податоци;

- 1) има и генеричен и хемиски назив на отровот;
- 2) содржина на сите активни супстанции;
- 3) датум на производство;
- 4) рок на употреба;
- 5) назив и адреса на производителот;
- 6) начин и услови на складирање и чување.

Кон секое пакување на отровот, покрај декларацијата, мора да биде приложено и упатство за употреба на отровот, означени симптомите на труењето и средствата за заштита од труење, начинот на давањето прва помош во случај на труење, начинот на уништување на неупотребениот отров и на амбалажата и мерките за заштита на човековата средина од штетното дејство на отровот.

Упатството од став 2 на овој член мора да биде отпечатено на сите јазици на народите на Југославија и на јазиците на албанската и унгарската народност.

Член 27

Во декларацијата за отровите од Групата I и Групата II, покрај податоците од член 26 став 1 на овој закон, мора со крупни букви да биде напишан натписот „Отров“, со вообичаениот знак кој претставува мртвечка глава, за отровите од Групата III — натписот „Отров“, а за отровите од Групата IV — натписот „Внимание“.

Ако отровите се експлозивни, запаливи или нагривачки, декларацијата, покрај натписот од став 1 на овој член, мора да ги содржи и вообичаените симболи со кои се означува експлозивност, запаливост, односно корозивност.

Прописите за поблиско означување на отровите што се пуштаат во промет на домашниот пазар и за содржината на упатството за употреба на отровот ги донесува сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството, во спогодба со функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за внатрешни работи и со функционерот кој раководи со сојузната организација надлежна за работи на стандардизацијата.

Член 28

На пакувањето на отровите од Група I податоците од декларацијата мораат да бидат означени со букви, односно со знаци во бела боја врз црна подлога.

На пакувањето на отровите од Групата II податоците од декларацијата мораат да бидат означени со букви, односно со знаци во црвена боја врз бела подлога.

На пакувањето на отровите од Групата III, податоците од декларацијата мораат да бидат означени со букви во црна боја врз жолта подлога.

На пакувањето на отровите од Групата IV, податоците од декларацијата мораат да бидат означени со букви во сина боја врз бела подлога.

Член 29

Одредбите на член 26 ст. 2 и 3 од овој закон не се однесуваат на отровите што се пуштаат во промет за лабораториски и научни цели за примарно производство во индустријата.

Член 30

Забрането е издавање на отрови на лица помлади од 18 години возраст.

Член 31

Цијановодородната киселина и нејзините соли и други отрови што дејствуваат во форма на гас можат да им се издаваат само на организациите на здружен труд што имаат стручни лица за работа со тие отрови и што се за тоа посебно овластени од страна на надлежниот орган определен со републички односно со покраински пропис.

Другите отрови од Групата I можат да им се издаваат само на организациите на здружен труд што имаат соодветен стручњак за применување на отро-

ви, со висока стручна подготовка, што се докажува со потврда што ја издава надлежниот орган определен со пропис на републиката односно на автономната покраина.

Член 32

Отровите од Групата I можат да им се издаваат на работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани, ако за вршењето на нивната дејност е неопходно користење на одделни отрови.

Издавањето на отрови на лицата од став 1 на овој член се врши врз основа на одобрение од надлежниот орган на републиката односно на автономната покраина.

Член 33

Организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отровите од Групата I и со промет на отровите од Групата II мораат да водат евиденција за прометот на тие отрови и евиденција за купувачите на тие отрови.

Евиденцијата за прометот на отровите од став 1 на овој член мора да ги содржи следните податоци: вид на отровот, количество на набавениот отров, назив на организацијата на здружен труд од која е набавен отровот и датум на набавката.

Евиденцијата за купувачите на отровите од став 1 на овој член мора да ги содржи следните податоци: назив на организацијата на здружен труд, односно име и презиме на лицето на кое му се издава отровот, адреса и број на личната карта на примателот на отровот, видот и количеството на издадениот отров, целта за која се наоавува отровот и потпис на лицето што го примило отровот, а за купувачите на отровите од Групата I — и бројот на овластувањето, односно на потврдата и називот на органот што го издал овластувањето, односно потврдата од член 31 на овој закон.

Член 34

Организациите на здружен труд и други организации, заедници и поединци што употребуваат отрови, мораат остатоците од отровите и амбалажата што е употребена за пакување на отрови да ги отстранат, односно да ги уништат на начин кој не го загрозува животот и здравјето на луѓето односно човековата средина, а кој е наведен во упатството кон отровот.

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството ќе го пропише начинот на уништувањето на неупотребените отрови и на амбалажата што е користена за пакување на отровите од став 1 на овој член, како и начинот на повлекувањето на отровите од промет.

Член 35

Токсиколошка оценка на отровите, во смисла на член 3 од овој закон, можат да даваат организациите на здружен труд што ги исполнуваат следните услови:

- 1) да имаат работници со соодветна стручна подготовка и работно искуство за вршење на соодветни испитувања на отрови;
- 2) да имаат соодветни проистории, уреди и опрема за хемиски, биолошки, токсиколошки-фармакодинамски и други испитувања на отрови.

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството, на предлог од комисијата од член 16 на овој закон, утврдува кои организации на здружен труд ги исполнуваат условите од став 1 на овој член.

Овластување за давање токсиколошка оценка на отрови, во смисла на член 3 од овој закон, не може да им се даде на организациите на здружен труд што произведуваат или пуштаат отрови во промет.

Член 36

Испитување на отров заради давање токсиколошка оценка се врши на предлог од организацијата на здружен труд што има намера отровот да го пушти во промет или на предлог од друга заинтересирана организација, односно од странски производител од член 15 на овој закон.

Пред давањето на токсиколошка оценка за секој отров, организацијата на здружен труд на која ѝ е доставен предлогот за испитување на отровот, формира стручна комисија која го разгледува предлогот, донесува план за испитување и определува лице под чиј надзор ќе се врши испитувањето.

Трошоците за испитувањето и за давањето на токсиколошка оценка за отровот ги поднесува предлагачот.

Член 37

Организацијата на здружен труд што се занимава со промет на отрови е должна за сите отрови што ги пушта во промет да ги извести сите републички и покраински органи надлежни за работи на здравството во рок од осум дена од денот на пуштањето на отровите во промет. Кон известувањето за пуштањето на отровите во промет се прилагодува декларација и упатство за секој отров што организацијата го пушта во промет.

Организацијата на здружен труд што користи отрови за примарно производство во индустријата е должна за сите отрови што ги користи да го извести надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Член 38

Отровите што се наменети за одржување чистота на простории, јавни објекти и јавни површини или за уништување на штетни инсекти и други штетници можат да се пуштаат во промет и да се користат за тие намени ако, покрај токсиколошката оценка во смисла на член 3 од овој закон, е утврдена и нивната ефикасност за наменетата цел.

Ефикасноста на одделни отрови за целите од став 1 на овој член ја утврдуваат најмалку две стручни или научни организации на здружен труд што ќе ги овласти сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството.

Член 39

Отров може да се увезува ако увозникот, од надлежниот орган за вршење санитарен надзор на границата, прибавил потврда дека прометот на отровот што го увезува е дозволен на територијата на Социјалистичката Федеративна Република Југославија.

Органите на царинската служба не можат да царинат отров без потврда од органот од став 1 на овој член.

IV. Надзор и овластувања

Член 40

Надзор над спроведувањето на овој закон и на прописите донесени врз основа на овој закон што се однесуваат на прометот на отрови преку границата врши сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството.

Надзор над спроведувањето на овој закон и на прописите донесени врз основа на овој закон вршат надлежните органи во републиките односно во автономните покраини.

Член 41

Органите од член 40 на овој закон, во рамките на своите надлежности во вршењето надзор имаат право и должност:

1) да и го забранат прометот и користењето на отрови на организацијата на здружен труд што не ги исполнува пропишаните услови — додека не ги исполни тие услови;

2) да го забранат прометот на отрови чија амбалажа, пакување и обележување не се во согласност со одредбите од овој закон — додека не се отстранат утврдените недостатоци;

3) да го забранат прометот на отрови што не се распоредени во Групата I, Групата II, Групата III и Групата IV.

4) да наредат повлекување од прометот и уништување на отровите за кои ќе се утврди дека имаат штетни последици по здравјето на луѓето или дека дејствуваат штетно врз човековата средина;

5) да го забранат увозот на отров чијшто промет не е дозволен на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и да наредат бараниот отров да му се врати на испраќачот;

6) да наредат отстранување на другите недостатоци во врска со прометот и користењето на отрови ако таквите недостатоци можат да ги загорзат животот и здравјето на луѓето или човековата средина;

7) во случај на повреда на одредбите од овој закон, да поднесат до надлежниот орган пријава за поведување постапка за кривично дело или за стопански престап, односно да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

Член 42

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството;

1) пропишува поблиски критериуми за распоредување на отровите во групи и методи за определување на степенот на отровноста на одделни отрови;

2) пропишува технички и санитарно-хигиенски услови што мораат да ги исполнуваат организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отрови;

3) донесува листа на отровите распоредени во групи според членот 16 од овој закон.

Решението за утврдување на листата на отровите се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

V. Казнени одредби

Член 43

Тој што неовластено произведува заради пуштање во промет, преработува, продава или на друг начин пушта во промет отрови, ќе се казни за кривично дело со затвор од шест месеци до пет години.

Отровите, како и средствата за нивното подготвување ќе се одземат.

Член 44

Со парична казна од 100.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд или друго правно лице;

1) ако пушти во промет или користи отров за кој со токсиколошка оценка од овластената организација на здружен труд е утврдено дека е штетен за здравјето на луѓето или дека дејствува штетно врз човековата средина (член 3 став 1);

2) ако пушти во промет или користи отров пред тој да се распореди според степенот на отровноста (член 3 став 2);

3) ако пушти во промет или користи отров чиј промет и користење е забрането според одредбите од овој закон (чл. 4. и 5);

4) ако пушти во промет или користи отров за одржување чистотата на простории, јавни објекти, јавни површини или за уништување на штетни инсекти или други штетници, чија ефикасност за таа цел не е утврдена на пропишаниот начин (член 38).

За стопанскиот престап од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 5.000 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друго правно лице.

Член 45

Со парична казна од 30.000 до 1000.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд или друго правно лице:

1) ако пушти во промет отров што не е во оригинално пакување на производителот на отровот (член 8) или ако амбалажата што ќе ја употреби за пакување на отровот или садовите во кои се држи отровот не ги исполнуваат пропишаните услови (член 19);

2) ако рекламира отров на начин што би можел потрошувачите да ги доведе во заблуда во поглед на составот, намената или дејството на отровот или ако значи дека отровот не е штетен за здравјето на луѓето односно за човековата средина (член 10);

3) ако не ги исполнува посебните услови за вршење промет на отрови или ако пушти отров во промет пред да добие потврда од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина дека се исполнети условите пропишани за прометот на отрови (чл. 17 и 18);

4) ако не држи отрови во посебни простории, силоси, резервоари, цевководи или во други соодветни постројки или ако во тие простории односно постројки се наоѓаат други производи (член 20 став 1);

5) ако просториите, односно орманите во кои се држат отровите не се снабдени со брава и клуч, или не се обележени со натписот „Отров“, или ако клучезита од просториите односно од орманите во кои се држат отровите не ги чува работникот што се грижи за сместувањето, држењето и издавањето на отрови (член 21);

6) ако го складира отровот од Групата I без претходно одобрение од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина (член 22);

7) ако за работниците, што доаѓаат во непосреден допир со отровите, не се обезбеди — за време на работата на сместување, чување, издавање или користење на отровите, да носат посебна облека, обувки или друга заштитна опрема (член 23 став 1);

8) ако нема на располагање потребно количество соодветен противотров или нема упатство за мерките со кои се спречува труење или за отстранување на последиците од труењето со отровите што ги пушта во промет, односно со отровите што ги користи или ако упатството не е истакнато на видно место во просториите во кои се врши прометот односно во кои се користат одделни отрови (член 24);

9) ако не ги отстрани отстратоците од отровот што го употребува или амбалажата што е употребена за пакување на отровот, односно не ги уништи на начинот што не ги загрозува животот и здравјето на луѓето ни човековата средина (член 34 став 1)

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 5.000 до 20.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друго правно лице.

Член 46

Со парична казна од 10.000 до 50.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд или друго правно лице:

1) ако му издаде отров на лице помладо од 18 години возраст (член 30);

2) ако цијановодородната киселина и нејзините соли или други фумиганти ги издаде на организација на здружен труд кога нема посебно овластување за работа со тие отрови или ако други отрови од Групата I ги издаде на организација на здружен труд која нема потврда издадена од надлежниот орган дека има соодветен стручњак за применување на отрови (член 31);

3) ако отровите од Групата I му ги издаде на работен човек кој самостојно врши дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани без одобрение од надлежниот орган во републиката односно автономната покраина (член 32);

4) ако пушти во промет отров без декларација или со непотполна или неточна декларација, или ако пушти во промет отров без упатство или со непотполно упатство (чл. 26 до 28);

5) ако не ја води пропишаната евиденција или ако води непотполна или неточна евиденција за прометот на отрови и евиденција за купувачите на отрови (член 33);

6) ако не ги известува, во пропишаниот рок, надлежните органи во републиката односно во автономната покраина за отровите што ги пушта во промет или за отровите што ги користи за примарно производство во индустријата (член 37).

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 2.000 до 10.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друго правно лице.

Член 47

Со парична казна од 5.000 до 20.000 динари ќе се казни за прекршок поединецот кој употребува отрови, ако остатоците од отровите или амбалажата што е употребена за пакување на отровот не ги отстрани односно не ги уништи на начинот што не го загрозува животот и здравјето на луѓето ни човековата средина (член 34).

Член 48

Со парична казна од 500 динари ќе се казни за прекршок поединецот кој употребува работна облека, обувки или друга заштитна опрема надвор од работните простории, односно надвор од местото или објектите во кои се користат отрови (член 23 став 2).

Паричната казна за прекршокот од став 1 на овој член се наплатува на самото место од страна на овластениот работник во органот надлежен за вршење надзор над прометот на отрови, од лицата што ќе ги затече да го прават прекршокот, при вршењето на инспекцискиот преглед.

VI. Преодни и завршни одредби

Член 49

Организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на отрови се должни своето работење да го усогласат со одредбите на член 3 од овој закон во рок од две години, а со одредбите на чл. 17 и 26 до 29 на овој закон — во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 50

Организациите на здружен труд кои пуштаат отрови во промет што се наменети за одржување чистота во простории, јавни објекти и на јавни површи-

ни или за уништување на штетни инсекти и други штетници, се должни своето работење да го усогласат со одредбите на член 38 од овој закон во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Организациите на здружен труд што користат отрови за примарно производство во индустријата се должни своето работење да го усогласат со одредбите на член 3 од овој закон во рок од три години, а со одредбите на член 37 од овој закон — во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 51

Отровите произведени до денот на влегувањето во сила на овој закон, односно до денот на истекот на роковите од чл. 49 и 50 на овој закон, што не ги исполнуваат условите пропишани со овој закон, можат да се наоѓаат во промет до истекот на рокот на употребата означен во декларацијата.

Член 52

Со денот на почетокот на применувањето на овој закон престанува да важи Законот за прометот на отрови („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/77).

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на здравството ќе ги донесе прописите од член 35 и член 42 став 1 точка 3 во рок од 60 дена, а од член 34 и член 42 став 1 точка 1 во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од став 2 на овој член остануваат во сила прописите донесени врз основа на овластувањата од Законот за прометот на отрови („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/77).

Член 53

Овој закон ќе се применува по истекот на 60 дена од денот на влегувањето во сила.

Член 54

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

528.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА ОД БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ ШТО ЈА ЗАГРОЗУВААТ ЦЕЛАТА ЗЕМЈА

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година.

П бр. 195
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството
на СФРЈ,

Петар Стамболиќ, с.р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА ОД БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ ШТО ЈА ЗАГРОЗУВААТ ЦЕЛАТА ЗЕМЈА

Член 1

Во Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76) во член 2 став 1 по зборовите: „здружен труд“ се додаваат записка и зборовите: „други самоуправни организации и заедници, граѓански правни лица“.

Ставот 2 се менува и гласи:

„Општествено-политичките заедници се должни на својата територија да обезбедат извршување на работите: известување и прогнозирање на појави и движења на растителни болести и штетници; преземање на мерки за спречување, отстранување и искоренување на растителни болести и штетници и давање стручна помош на организациите на здружен труд, на други самоуправни организации и заедници, на граѓански правни лица и на граѓаните што се занимаваат со производство на растенија.“

По ставот 2 се додава нов став 3 кој гласи:

„Работите од став 2 на овој член, зависно од видот на работите што треба да се вршат, општествено-политичките заедници можат да им ги доверат на организациите на здружен труд што се регистрирани за работи на заштита на растенијата, како и да ги определат начинот и условите за вршење на тие работи.“

Во досегашниот став 3, кој станува став 4, по зборовите: „овој член“ се додаваат записка и зборовите: „граѓанските правни лица“ а на крајот по зборовите: „за заштита на растенијата“ се додаваат записка и зборовите: „во согласност со упатствата за нивна употреба.“

Член 2

Во член 3 став 1 зборот: „микоплазми“ се заменува со зборовите: „микоплазми или на нив слични организми“.

Ставот 5 се менува и гласи:

„Листите на карантински и економски штетни растителни болести и штетници ги донесува сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.“

Ставот 6 се брише.

Член 3

Во член 4 став 2 зборовите: „или продолжување“ се бришат, а зборовите: „инсектициди и хербициди“ се заменуваат со зборовите: „средства за заштита на растенијата“.

Член 4

Во член 6 став 1 по зборот: „штетник“ се додаваат зборовите: „и за преземените мерки“.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Под стручна помош во смисла на став 2 од овој член се подразбира особено избор на средства за заштита на растенијата, начин и време на нивната употреба.“

Член 5

Во член 7 став 1 по зборот: „подлежат“ се додаваат зборовите: „најмалку двапати“.

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Ако на посев или објект од став 1 на овој член при задолжителниот здравствен преглед во текот на вегетацијата се утврди присуство на карантинска или на определена економски штетна растителна болест и штетник, ќе се наредат мерки за нивно отстранување и искоренување.“

Во досегашниот став 4, кој станува став 5, по зборовите: „издава уверение“ се додаваат записка и зборовите: „ако посево, односно објектот е здрав“, а зборовите: „апробација на тие посеви“ се заменуваат со зборовите: „признавање на семенскиот посев“.

Досегашниот став 5 станува став 6.

Досегашниот став 6, кој станува став 7 се менува и гласи:

„Прописите за времето и начинот на вршењето на задолжителен здравствен преглед и за мерилата за утврдување на здравствената состојба на посевите и објектите од став 1 на овој член, како и за образецот на уверението за здравствена состојба на посевите и објектите од став 5 на овој член ги донесува сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.“

Член 6

Во член 8 ставот 1 се менува и гласи:

„За производство на растенија не смеат да се употребуваат ниту да се пуштаат во промет семе и посадочен материјал што се заразени со карантинска растителна болест или со штетник. Семе и посадочен материјал не смеат да се употребуваат ниту да се пуштаат во промет ни ако се заразени со определена економски штетна растителна болест или со штетник во процент поголем од процентот што за одделни видови растенија ќе го определи сојузниот орган на управата надлежен за работи за заштита на растенијата.“

По ставот 2 се додаваат два нови става кои гласат:

„На декларацијата на секое пакување на семе што е подложено на дезинфекција односно на дезинсекција мораат да бидат наведени податоци за тоа со кое средство за заштита на растенијата е извршена дезинфекцијата односно дезинсекцијата, како и клаузулата: „Семето е загадено и не смее да се користи за исхрана на луѓе, домашни животни, риби, птици и на дивеч.“

Одредбата на став 3 од овој член не се однесува на семе што е подложено на дезинсекција со фумитација.“

Член 7

Во член 12 по ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Растенијата од став 3 на овој член можат да се користат за други цели само врз основа на согласност од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина, по прибавениот извештај од за тоа посебно овластена научна организација на здружен труд за резултатите од хемиската анализа на мострите и предлогот даден во извештајот за можното безбедно користење на тие растенија за други цели.“

Досегашниот став 4 станува став 5.

Член 8

Во член 13 се додава нов став 2, кој гласи: „Објавување на податоци за појавата и распространетоста на карантинска растителна болест или на штетник се врши според упатството што го пропишува функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.“

Член 9

Член 16 се менува и гласи:

„Растенијата можат да се пуштаат во внатрешен промет ако не се заразени со карантински растителни болести и со штетници.

Семе и посадочен материјал можат да се пуштаат во внатрешен промет ако не се заразени со карантински, како ниту со определени економски штетни растителни болести и со штетници во процент поголем од процентот што за одделни видови семиња и посадочен материјал ќе го утврди сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.“

Член 10

Во член 22 став 3 зборовите: „(член 8 став 1)“ се заменуваат со зборовите: „над определениот процент“.

Ставот 4 се менува и гласи:

„Прописите за начинот на уништувањето на пратките од ст. 1 до 3 на овој член, како и за дозволеният процент на застапеноста на определени економски штетни растителни болести и штетници од став 3 на овој член, ги донесува сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.“

Член 11

Во член 23 став 4 зборовите: „карантинска растителна болест или штетник“ се заменуваат со зборовите: „карантинска или определена економски штетна растителна болест или штетник во процент поголем од процентот што за одделни видови растенија ќе го утврди сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата“.

Член 12

Во член 24 став 2 зборовите: „да ги обезбедат пропишаните услови за“ се заменуваат со зборовите: „да обезбедат услови за безбедно и квалитетно“.

Член 13

Во член 25 на крајот се додаваат запирка и зборовите: „што за тоа ќе ја овласти сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата“.

Член 14

Во член 27 став 1 зборот: „интродукција“ се заменува со зборовите: „вovedување на нови видови, сорти, линии и хибриди“.

Член 15

Во член 28 став 1 по зборовите: „што се извезуваат“ се додаваат зборовите: „или реекспортираат“, а по зборовите: „уверение за здравствената состојба“ се додаваат запирка и зборовите: „односно здравствено уверение за реекспорт“.

Член 16

Во член 30 став 2 по зборовите: „и штетник“ запирката и зборовите: „а семето и посадочниот материјал“ се бришат, зборот: „и“ се заменува со зборот: „или“, а зборовите: „(член 8 став 1)“ се заменуваат со зборовите: „(член 22 став 3 и член 23 став 4)“.

Член 17

Член 32 се менува и гласи:

„Средствата за заштита на растенијата можат да се пуштаат во внатрешен промет само врз основа на постојана или привремена дозвола што ја издава сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.

Во дозволата за пуштање во внатрешен промет на средства за заштита на растенијата, се внесу-

ваат, покрај другите податоци, и податоци за хемиските и физичките својства на средствата и податоци за поблиските услови за нивно користење.

Постојаната дозвола за пуштање на средства за заштита на растенијата во внатрешен промет се издава врз основа на резултатите од хемиско, физичко и биолошко испитување на средствата во најмалку две организации на здружен труд што ќе ги овласти сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата и позитивно мислење и предлог од комисијата за средствата за заштита на растенијата што ја формира сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.

Испитувања на средствата за заштита на растенијата од став 3 на овој член можат да вршат организации на здружен труд што во поглед на опремата, уредите, кадрите и објектите ги исполнуваат соодветните услови што ќе ги пропише сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата. Организациите на здружен труд што ги исполнуваат тие услови ги утврдува сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата, а список на тие организации објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

По исклучок од одредбата на став 3 од овој член, за средства за заштита на растенијата произведени во Социјалистичка Федеративна Република Југославија од активни материји од кои е произведено идентично средство за заштита на растенијата што веќе се наоѓа во прометот и за кое е издадена постојана дозвола за пуштање во прометот, а во промет е најмалку три години и се покажало како ефикасно, или ако производителот сака да ја обнови дозволата чие важнење престанало, може да се издаде постојана дозвола само врз основа на хемиско и физичко испитување за намените и под условите утврдени во дозволата за идентично средство.

Организациите на здружен труд што дале средство за испитување за добивање на постојана или привремена дозвола (чл. 32 и 33) се должни за тоа да го известат сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата. Известувањето содржи податоци на називот на производителот, намената на средството и за условите за негово користење.“

Член 18

Во член 33 став 2 зборовите: „и токсиколошка опена“ се бришат, а зборовите: „ст. 3 и 4“ се заменуваат со зборовите: „став 4“.

Член 19

Член 34 се менува и гласи:

„Барање за добивање дозвола за пуштање во промет на средства за заштита на растенијата може да поднесе организација на здружен труд чија дејност е производство на средства за заштита на растенијата и која во поглед на опремата, уредите и кадрите ги исполнува условите што ги утврдил надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Странски производител на средства за заштита на растенијата може да поднесе барање за добивање на дозвола преку организацијата на здружен труд од став 1 на овој член или преку овластениот застапник во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Барањето за добивање дозвола се поднесува до сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.

Подносителот на барањето за издавање на постојана или привремена дозвола (чл. 32 и 33) е должен кон барањето да приложи извештаи за резул-

татите од испитувањата на тоа средство во организациите од член 32 став 4 на овој закон, како и сета документација за хемиските, физичките и биолошките својства на средствата, а странскиот производител — заверен препис од постојаната дозвола, со превод, за пуштање на тоа средство во промет, првенствено во својата земја или во некоја од европските земји. За секое средство за заштита на растенијата произведено од нова активна материја се приложува и документација за неговите токсиколошки својства.

Кон барањето за издавање на постојана или привремена дозвола за пуштање во промет на средствата за заштита на растенијата што се произведени од нова активна материја, подносителот на барањето покрај документацијата од став 4 на овој закон приложува и доказ дека тоа средство токсиколошки е оценето и распоредено во листата на отрови, согласно со сојузниот закон со кој се уредува прометот на отрови.

Прописите за начинот на издавањето на дозволата за пуштање во промет на средства за заштита на растенијата и за критериумите за оцена на ефикасноста на средствата за заштита на растенијата ги донесува сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.“

Член 20

Во член 35 по зборот: „испитување“ се додава записка, а зборот: „(ревизија)“ се заменува со зборовите: „односно ревизија на дозволата заради продолжување на нејзиното важење“.

Се додаваат три нови става, кои гласат:

„Со повторно испитување односно со ревизија на дозволата од став 1 на овој член се проверуваат хемиските и физичките својства на средствата и се усогласуваат условите за нивното користење со сознанијата до кои се дошло во текот на нивното применување.

Производителот на средства за заштита на растенијата е должен на сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата најмалку на три месеци пред денот на истекот на важењето на дозволата да му поднесе барање за продолжување на важењето на дозволата ако е заинтересиран за тоа средство и ипатаму да го пушта во внатрешен промет. Кон барањето приложува и извештаи со мислење на организациите од член 32 став 4 на овој закон за резултатите од испитувањето на тоа средство. Ако во тој рок не поднесе барање за продолжување на важењето на дозволата, ќе се донесе решение за престанување на важењето на дозволата.

Ако пред денот на истекот на важењето на дозволата производителот на средствата на заштита на растенија одлучи да престане да произведува определено средство за заштита на растенијата или производството привремено да го запре должен е за тоа, со образложение, да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата најмалку на три месеци пред денот на престанувањето на производството на тоа средство.“

Член 21

Во член 36 се додава нов став 2 кој гласи:

„Организациите на здружен труд што се занимаваат со производство, промет и користење или испитување на средства на заштита на растенијата, како и други организации, органи и поединци кои во својата работа ќе утврдат или узнаат дека определено средство за заштита на растенијата негативно дејствува врз растенијата, човекот или животната средина, должни се за тоа, без одлагање, да го известат сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата.“

Член 22

Член 37 се менува и гласи:

„Биолошки испитувања на средства за заштита на растенијата произведени од нови активни материји, што не се вршат според член 32 став 3 од овој закон заради добивање на постојана дозвола можат да вршат организациите на здружен труд кои, на предлог од надлежниот орган во републиката, односно во автономната покраина, ќе ги овласти сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата и под условите што тој ќе ги пропише.“

Член 23

Во член 39 ставот 3 се менува и гласи:

„Внесување на мостри на средства за заштита на растенијата од странство заради испитување од чл. 32, 33, 35 и 37 на овој закон не може да се врши без претходна согласност од сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата. Во барањето за добивање согласност, организацијата што го внесува тоа средство мора да наведе податоци за називот на средството, за генеричкиот и хемискиот назив на активната материја и за нејзината содржина, за примачот, граничниот премин и количеството што се увезува, за намената на испитувањето, како и назив и седиште на организацијата во која ќе се врши испитувањето.“

Член 24

По член 39 се додава нов член 39а кој гласи:

„Член 39а

Граѓаните не можат да внесуваат од странство средства за заштита на растенијата за сопствена употреба за кои не е издадена дозвола за пуштање во промет на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и кои не се во оригинално пакување.“

Член 25

Во член 41 став 1 се додава нова реченица која гласи: „Во упатството за употреба на средствата за заштита на растенијата мора да биде назначен и начинот за нивната употреба на помали површини.“

По став 3 се додаваат два нови става, кои гласат:

„На декларацијата и упатството за употреба на средствата за заштита на растенијата кои согласно со дозволата за пуштање во внатрешен промет (чл. 32 и 33) можат да се користат од воздухоплов, тоа мора видно да сезначи.

Надзор над спроведувањето на мерките за заштита на растенијата од воздухоплов врши надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.“

Член 26

Во член 42 став 1 точка 2 зборовите: „24 часа“ се заменуваат со зборовите: „48 часа“.

Член 27

Во член 43 се додава нов став 2 кој гласи:

„Машините и уредите за применување на средствата за заштита на растенијата мораат, пред пуштањето во промет, да бидат атестирани и снабдени со упатства за нивното користење за заштита на растенијата.“

Член 28

Во член 49 став 1 точка 3 зборовите: „и од средствата за заштита на растенијата“ се бришат.

Член 29

Во член 54 став 1 точка 1, и во ставот 2 зборовите: „на надлежните републички и покраински органи“, се заменуваат со зборовите: „на надлежните органи во републиката, односно во автономната покраина“.

Во став 1 точка 2 зборовите: „органот на управата“ се заменуваат со зборовите: „надлежниот орган“.

Член 30

Во член 55 став 2 зборовите: „надлежните републички и покраински органи“ се заменуваат со зборовите: „надлежните органи во републиката односно во автономната покраина“.

Член 31

Во член 58 став 1 по зборовите: „(постојана и привремена)“ се додаваат записки и зборовите: „како и во постапката за повторно испитување“, а по зборовите: „добивање дозвола“ записката и зборовите: „а трошоците за контрола на средствата за заштита на растенијата што се увезуваат и поднесува увозникот“ се бришат.

Член 32

Во член 60 став 1 во уводната реченица зборовите: „од 20.000 до 500.000“ се заменуваат со зборовите: „од 40.000 до 1.000.000“. Во точка 4 по зборовите: „(член 32 став 1)“ се додаваат зборовите: „или ако пушти во промет средство за заштита на растенијата за кое е донесено решение за престанување на важењето на дозволата (член 35 став 3 и член 36 став 1)“.

Во став 2 зборовите: „од 2.000 до 30.000“ се заменуваат со зборовите: „од 4.000 до 50.000“.

Член 33

Во член 61 став 1 во уводната реченица зборовите: „од 10.000 до 300.000“ се заменуваат со зборовите: „од 20.000 до 600.000“.

По точка 3 се додаваат четири нови точки, кои гласат:

„4) ако растенијата што се трајно загадени (контаминирани) со средства за заштита на растенијата ги користи за исхрана на луѓе или на корисни животни без согласност од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина (член 12 став 4);

5) ако неовластено дава или објавува податоци за појавата или распространетоста на карантински растителни болести или штетници или ги дава и објавува надвор од пролишаното упатство (член 13 став 1);

6) ако не го извести, во пропишаниот рок, надлежниот орган за престанокот на производството пред денот на истекот на важењето на дозволата или за привременото запирање на производството на средства за заштита на растенијата (член 35 став 4);

7) ако не го извести надлежниот орган за средство за заштита на растенијата на кое во својата работа ќе утврди или узнае дека негативно дејствува врз растенијата, човекот или човековата средина (член 36 став 2).“

Во досегашната точка 4, која станува точка 8, по зборовите: „чл. 40“ се додаваат зборовите: „и член 41 ст. 1 и 4“.

Во став 2 зборовите: „од 1.500 до 20.000“ се заменуваат со зборовите: „од 3.000 до 40.000“.

Член 34

Во член 62 став 1 во уводната реченица зборовите: „од 5.000 до 50.000“ се заменуваат со зборовите: „од 10.000 до 100.000“.

По точка 1 се додаваат две нови точки, кои гласат:

„2) ако на декларацијата на секое пакување на семе што е подложено на дезинфекција или на дезинсекција не биде означено средството со кое таа дезинфекција или дезинсекција е извршена или не биде втисната пропишаната клаузула (член 8 став 3);

3) ако видно не се означи средството за заштита на растенијата што може да се користи од воздухоплов или ако од воздухоплов се применува средство за заштита на растенијата што не е означено за таа цел (член 41 став 4);“

Досегашните точ. 2 до 4 стануваат точ. 4 до 6.

Во став 2 зборовите: „од 1.000 до 10.000“ се заменуваат со зборовите: „од 2.000 до 20.000“.

Член 35

Во член 63 став 1 во уводната реченица зборовите: „од 2.000 до 30.000“ се заменуваат со зборовите: „од 5.000 до 60.000“.

Во став 2 зборовите: „од 500 до 5.000“ се заменуваат со зборовите: „од 1.000 до 10.000“.

Член 36

Во член 64 став 1 во уводната реченица зборовите: „од 1.000 до 10.000“ се заменуваат со зборовите: „од 5.000 до 20.000“.

Во став 2 зборовите: „од 500 до 5.000“ се заменуваат со зборовите: „од 1.000 до 10.000“.

Член 37

Во член 65 став 1 во уводната реченица зборовите: „од 500 до 5.000“ се заменуваат со зборовите: „од 5.000 до 10.000“.

Во став 2 зборовите: „од 200 до 3.000“ се заменуваат со зборовите: „од 1.000 до 6.000“.

Член 38

Во член 66 зборовите: „од 500 до 10.000“ се заменуваат со зборовите: „од 600 до 12.000“.

Член 39

Во член 7 став 7, член 8 ст. 1 и 2, член 12 став 4, член 17 став 2, член 20 став 2, член 21 ст. 3 и 4, член 22 став 4, член 23 став 5, член 27 став 4, член 28 став 7, член 40 став 4, член 48 став 2, член 52, во називот на глава VII, член 54 ст. 1 и 2, во називот на глава VIII, член 55 ст. 1 и 2, член 58 став 2 и во член 63 став 1, точка 2 зборовите: „Сојузниот комитет за земјоделство“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата“.

Во член 15 став 2, член 18 ст. 5 и 6, член 23 став 2, член 27 ст. 1 и 3, член 28 став 7, член 29, член 33 став 1, чл. 35, 36 и 50 став 1, член 52, член 53 став 2, член 54 став 3, член 56 во уводната реченица, член 59 став 2 и член 63 став 1 точка 3, зборовите: „претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство“ се заменуваат со зборовите: „функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за работи на заштита на растенијата“.

Во член 14 став 3 зборовите: „Сојузниот секретаријат за народна одбрана“ се заменуваат со зборовите: „функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за работи на народната одбрана“.

Во член 7 став 6, кој станува став 7, член 12 став 4, кој станува став 5, член 15 став 3, член 17 став 2, член 21 став 4, член 22 став 4, член 23 став 5, член 27 став 4, член 28 став 7 и во член 40 став

4, член 54 став 3 зборот: „поблиску“ се брише, а зборот: „прописи“ се заменува со зборот: „Прописи“.

Член 40

Член 69 се менува и гласи:

„Прописите донесени врз основа на овластувањата од Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76) остануваат во сила.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, прописите донесени според одредбите на чл. 3, 7, 8, 16, 21, 22, 23, 28 34 и 40 од Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја престануваат да важат по истекот на шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Обврските од член 41 став 4 од Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја се применуваат по истекот на рокот од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.“

Член 41

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ да утврди пречистен текст на Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја.

Член 42

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

529.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИМЕНУВАЊЕ НА ПРОПИСИТЕ И ЗА РЕШАВАЊЕ НА СУДИРИТЕ НА РЕПУБЛИЧКИТЕ, ОДНОСНО ПОКРАИНСКИТЕ ЗАКОНИ ВО ОБЛАСТА НА ДАНОЦИТЕ, ПРИДОНЕСИТЕ И ТАКСИТЕ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за применување на прописите и за решавање на судирите на републичките, односно покраинските закони во областа на даноците, придонесите и таксите, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година.

II бр. 196
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,

Петар Стамболиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИМЕНУВАЊЕ НА ПРОПИСИТЕ И ЗА РЕШАВАЊЕ НА СУДИРИТЕ НА РЕПУБЛИЧКИТЕ ОДНОСНО ПОКРАИНСКИТЕ ЗАКОНИ ВО ОБЛАСТА НА ДАНОЦИТЕ, ПРИДОНЕСИТЕ И ТАКСИТЕ

Член 1

Во Законот за применување на прописите и за решавање на судирите на републичките односно покраинските закони во областа на даноците, придонесите и таксите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 36/75 и 33/76) во член 4 по зборовите: „даноци и придонеси“ се додава заплата и зборовите: „односно издвојувања што имаат карактер на придонеси“.

По став 1 се додава став 2 кој гласи:

„Под издвојување што има карактер на придонес во смисла на став 1 од овој член, се подразбира секое издвојување од личниот доход на работникот односно од приходот на работникот и граѓанинот што според прописот односно одлуката за неговото воведување, без оглед на називот, се плаќа во корист на самоуправната интересна заедница која на работникот и на граѓанинот или на членовите на неговото семејство им обезбедува задоволување на потребите и интересите, односно користење, за која тоа издвојување се плаќа.“

Член 2

Во член 11 се додаваат пет нови ставови, кои гласат:

„Под самоуправни интересна заедница од став 1 на овој член за задоволување на потребите и интересите од областа на основното образование, културата, физичката култура, непосредната детска заштита и социјалната заштита се подразбира самоуправната интересна заедница што се наоѓа на територијата на онаа општествено-политичка заедница на која работникот, односно работниот човек има живеалиште. Ако живеалиштето на работникот односно работниот човек и живеалиштето на членовите на неговото семејство не се на територијата на иста општествено-политичка заедница, како самоуправни интересна заедница која обезбедува задоволување на потребите и интересите, односно користење услуги на работникот, работниот човек или на членовите на неговото семејство, се подразбира самоуправната интересна заедница што се наоѓа на територијата на онаа општествено-политичка заедница на чија територија е живеалиштето на членовите на семејството на работникот, односно на работниот човек.“

Под самоуправни интересна заедница од став 1 на овој член за задоволување на потребите и интересите во областите на општествените дејности што не се опфатени со став 2 од овој член, како и за задоволување на потребите и интересите од областа на здравственото осигурување, пензиското и инвалидното осигурување, додатокот на деца и вработувањето од областа на материјалното прозводство, се подразбира онаа самоуправни интересна заедница што се наоѓа на територијата на општествено-политичката заедница на која е седиштето на основната организација на здружен труд или седиштето на деловната единица во која работникот работи, односно на територијата на која се наоѓа деловната просторија во која работниот човек ја врши својата дејност.

Ако основна организација на здружен труд, односно нејзина деловна единица привремено упати работник на работа надвор од територијата на општествено-политичката заедница на која е нејзино седиште, придонесите за задоволување на потребите и интересите од став 2 на овој член и понатаму

се плаќаат според одлука, односно според самоуправна спогодба и во корист на самоуправната интересна заедница што се наоѓа на територијата на општествено-политичката заедница на која е седиштето на основната организација на здружен труд, односно седиштето на нејзината деловна единица.

Под деловна единица, во смисла на став 3 од овој член, се подразбираат погони, продавници, стоваришта, претставништва и други работни единици што не се организирани како основни организации на здружен труд.

Придонесите од личниот доход од земјоделска дејност и од други приходи на земјоделците се уплатуваат според одлука и во корист на самоуправна интересна заедница во која обврзникот на придонесот плаќа данок од личниот доход од земјоделска дејност.“

Член 3

Чл. 12 и 13 се бришат.

Член 4

Член 22 се менува и гласи:

„Даноците и придонесите односно издвојувањата што имаат карактер на придонеси за основно образование, култура, физичка култура, непосредна детска заштита и социјална заштита кои според одредбите од овој закон се плаќаат спрема живеалиштето на работникот и граѓанинот, односно живеалиштето на членовите на нивните семејства, се пресметуваат во текуштата година според стапките објавени во службеното гласило на републиката односно на автономната покраина“.

Член 5

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ да утврди пречистен текст на Законот за применување на прописите и за решавање на судирите на републичките односно на покраинските закони во областа на даноците, придонесите и таксите.

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

530.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ НА РЕПУБЛИКИТЕ И АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ ЗА ВРАЌАЊЕ НА АНУИТЕТИТЕ ПО КРЕДИТИТЕ ДАДЕНИ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА АВТОНОМНА ПОКРАИНА КОСОВО ОД СРЕДСТВАТА НА ФОНДОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И АВТОНОМНИ ПОКРАИНИ ВО ПЕРИОДОТ ДО 1980 ГОДИНА

Се прогласува Законот за измена на Законот за преземање на обврските на републиките и автономните покраини за враќање на ануитетите по кредитите дадени на Социјалистичка Автономна Покраина Косово од средствата на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на

стопански недоволно развиените републики и автономни покраини во периодот до 1980 година, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година.

П. бр. 202
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с.р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ,

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ НА РЕПУБЛИКИТЕ И АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ ЗА ВРАЌАЊЕ НА АНУИТЕТИТЕ ПО КРЕДИТИТЕ ДАДЕНИ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА АВТОНОМНА ПОКРАИНА КОСОВО ОД СРЕДСТВАТА НА ФОНДОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И АВТОНОМНИ ПОКРАИНИ ВО ПЕРИОДОТ ДО 1980 ГОДИНА

Член 1

Во Законот за преземање на обврските на републиките и автономните покраини за враќање на ануитетите по кредитите дадени на Социјалистичка Автономна Покраина Косово од средствата на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини во периодот до 1980 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 36/79) член 4 се брише.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

531.

Тргувајќи од загрижувачката состојба во меѓународните односи и актуелните проблеми во светската заедница, имајќи ги предвид Заклучоците за главните правци на меѓународната активност на Социјалистичка Федеративна Република Југославија од 10 февруари 1982 година, со цел СФР Југославија да даде полн придонес на запирањето на вложувањето на меѓународните односи и на решавањето на клучните меѓународни прашања;

Откако го сослуша експозето на сојузниот секретар за надворешни работи за меѓународната ситуација и активностите на СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 16 јули 1982 година, врз основа на член 285 став 1 точка 2 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија донесува

РЕЗОЛУЦИЈА

ЗА АКТУЕЛНАТА МЕЃУНАРОДНА СИТУАЦИЈА И АКТИВНОСТИТЕ НА СФРЈ

1. Собранието на СФРЈ констатира дека меѓународната ситуација и натаму се влошува. Кризата на постојниот систем на меѓународните политички и економски односи и натаму се заострува. Поли-

тиката на сила, поделбата на светот на блокови и сфери на влијание, мешањето во внатрешните работи на други земји и потиснувањето на улогата на Организацијата на обединетите нации во разрешувањето на меѓународните проблеми и натаму претставуваат главни причини за сегашната нестабилност во светот и извори на постојани опасности за светскиот мир и безбедност. Трката во вооружувањето и влошувањето на светската економска ситуација добиваат сè пошироки размери и сегашната меѓународна криза ја прават уште потешка и поопасна.

Поради тоа, основниот правец на надворешно-политичката активност на СФР Југославија и натаму треба да биде насочен на запирање на опасноста од влошување на меѓународните односи, попуштање на меѓународната затегнатост, решавање на кризните жаришта и јакнење на борбата за мир и безбедност во светот и за рамноправна меѓународна соработка. Собранието на СФРЈ изразува длабоко уверение дека сегашниот опасен развој на меѓународните односи може и мора да се спречи и да се надминува, ако сите земји, свесни за својата одговорност, решавачки дејствуваат во правец на отстранување на кризите и изнаоѓање на мирољубиви решенија за судирите и проблемите на нашето време, и за отстранување на сите извори на нестабилност и меѓународна затегнатост.

2. Собранието на СФРЈ истакнува дека активностите на неврзаните земји и во изминатиот период потврдиле дека движењето на неврзаноста претставува реална политичка и морална сила во борбата на народите за независност и слободен развој на секоја земја, мир и безбедност во светот и единствена алтернатива на политиката од позициите на сила и доминација. Во таа смисла Југославија:

— и натаму ќе се залага за јакнење на единството, солидарноста и зацврстувањето на акционата способност на политиката и движењето на неврзаноста врз основа на изворните принципи на политиката на неврзувањето, како вонблоковски, независен и универзален фактор; и натаму активно ќе придонесува на постојаната акција на неврзаните земји во клучните области на меѓународните односи; ќе продолжи да ги поттикнува напорите со цел за спречување на споровите и воените судири меѓу неврзаните земји и нивно решавање по мирољубив пат во согласност со Повелбата на ООН и со принципите на политиката и движењето на неврзаните земји.

Собранието на СФРЈ подвлекува дека опасното заострување на меѓународните односи и намножувањето на кризните жаришта даваат посебно значење на одржувањето на VII конференција на шефовите на државите или на владите на неврзаните земји, во согласност со Одлуката на VI конференција на шефовите на државите или на владите на неврзаните земји во Хавања. За таа цел Југославија заедно со другите земји ќе вложува напори за да се обезбедат сите потребни услови за полн успех на VII конференција, во интерес на сите неврзани земји и на меѓународната заедница во целост.

Собранието на СФРЈ повторно ја истакнува неопходноста што побрзо да се заврши војната меѓу Ирак и Иран, која веќе им нанесе огромни штети на двете земји и на движењето на неврзаните земји во целост.

3. Кризните жаришта најнепосредно ги загрозуваат безбедноста и мирот во светот. Посебна опасност во сегашниот момент претставуваат кризите на Блискиот и Средниот исток и на Медитеранот, во Азија, Југот на Африка, Латинска и Централна Америка.

Собранието на СФРЈ посебно укажува на загрижувачкото влошување на ситуацијата на Блискиот Исток, предизвикано со најновата израелска агресија врз Либан и палестинскиот народ. Со тоа

Израел ја продолжува својата експанзионистичка политика и флагрантно ги крши Повелбата и одлуките на ООН и општо усвоените начела на меѓународните однесувања. Југославија ја изразува својата безрезервна поддршка и солидарност со жртвите на агресијата, либанскиот и палестинскиот народ и со Палестинската ослободителна организација, како единствен легитимен претставник на палестинскиот народ во борбата за остварување на неговите национални права. Југославија бара безусловна и неодољно повлекување на Израел од Либан и запирање на масакрот над палестинското и либанското население; преземање на ефикасни мерки за постигање на сеопфатно, справедливо и трајно решение на кризата на Блискиот Исток, врз основи на повлекување на Израел од сите окупираните арапски територии од 1967 година и остварување на неотуѓивите права на палестинскиот народ на самоопределување, независност и сопствена држава.

4. СФР Југославија решително се залага за запирање на трката во вооружување која прими застрашувачки размери и претставува една од најголемите закани на светскиот мир и на останокот на човештвото. За жал, Второто специјално заседание на Генералното собрание на ООН за разоржувањето не ги исполни очекувањата на меѓународната заедница поради отсуството на готовност на големите сили и на блоковите да ја прифатат сеопфатната програма за разоржување и конкретните мерки за започнување на разоржување. Југославија и натаму решително ќе се залага за започнување на процес на вистинско разоржување.

Собранието на СФРЈ го поздравува јакнењето и ширењето на независните движења за мир и разоржување, посебно против нуклеарното вооружување кои со тоа ги изразуваат најдлабоките интереси на сите народи.

5. Собранието на СФРЈ повторно ја истакнува решителноста на Југославија и натаму да им дава поддршка и помош на народите и на ослободителните движења во нивната борба за ликвидирање на остатоците од колонијализмот, против сите форми на империјализам, колонијализам, неоколонијализам, доминација, хегемонизам, расна дискриминација и апартејд. Тоа беше и остана една од главните цели на политиката и на движењето на неврзаноста. Барање на времето е процесот на деколонизација, особено во Намивија и на Југот на Африка, да се доведе до крај, а на народите од тој регион да им се обезбеди независност и слободен развој.

6. Собранието на СФРЈ смета дека европската безбедност и соработка има исклучително значење за меѓународните односи во целост. Заради тоа, Југославија заедно со сите други, а посебно во соработка со неутралните и неврзаните земји на Европа, се залага за успешно завршување на Мадридскиот состанок за европска безбедност и соработка, со усвојување на сеопфатен завршен документ кој ги обезбеди континуитетот на процесот започнат со донесувањето на Завршниот акт на Хелсиншката конференција. Тоа би придонесло за натамошно јакнење на општоевропската соработка и безбедност, со што најтесно е поврзано и прашањето на безбедноста на Медитеранот и неговото претворање во зона на мир и соработка.

7. Собранието на СФРЈ изразува загриженост поради постојаното влошување на состојбата во светското стопанство и одлагањето на донесувањето на конкретни мерки во правец на постепено воспоставување на нов меѓународен економски поредок. Надминувањето на сегашната тешка ситуација во светското стопанство и во меѓународните економски односи бара што побрзо започнување на глобални преговори за меѓународната економска соработка за развој во рамките на ООН, за решавање на нај-

важните економски проблеми, посебно на оние со кои се соочуваат земјите во развој.

Собранието на СФРЈ изразува длабоко уверение дека излез од таа ситуација треба да се бара во јакнење на економската независност на сите земји, во порешително отстранување на дискриминацијата и на другите пречки во меѓународната трговија, како и во поттикнување на меѓународна економска соработка врз основа на рамноправност и почитување на заемните интереси.

Во тие рамки посебно место имаат унапредувањето и проширувањето на економската соработка меѓу неврзаните и другите земји во развој, во рамките на нивното определување да се потпираат врз сопствени сили.

8. Собранието на СФРЈ ја истакнува потребата од доследно почитување на начелата на Повелбата на ООН во меѓународните односи и создавање услови за јакнење на улогата и ефикасноста на Организацијата на обединетите нации како незаменлив форум во решавањето на сите поважни меѓународни прашања. Во тој правец Југославија ќе се залага за натамошно јакнење на улогата на неврзаните земји во рамките на ООН и за демократизација на работата на ООН и на нејзините специјализирани агенции.

9. Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ:

— ги одобрува досегашните активности на Сојузниот извршен совет, на сојузните органи и организации и на претставниците на СФРЈ во билатералните и мултилатералните акции во подготовките за одржувањето и обезбедувањето на успешна работа на VII конференција на шефовите на државите или на владите на неврзаните земји;

— изразува согласност со основните определби и правци на дејствување на делегацијата на СФРЈ на VII конференција на шефовите на државите или на владите на неврзаните земји, сметајќи дека таквата активност ќе претставува придонес на единството и јакнењето на акционата способност на движењето на неврзаноста и на остварувањето на неговата активна и конструктивна улога во решавањето на клучните проблеми на светската заедница, како и натамошното јакнење на меѓународната положба и безбедноста на СФР Југославија;

— го подвлекува значењето на активноста и ставовите на делегацијата на СФРЈ на II Специјално заседание на Генералното собрание на ООН за разоружувањето;

— укажува дека социјалистичките републики и социјалистичките автономни покраини, здружениот труд и сите други носители на меѓународната активност во СФРЈ на политичкото, безбедносното, економското, научното, културното, хуманитарното и на другите подрачја, во поголема мерка треба да се вклучуваат во остварувањето на целите на надворешно-политичките активности на СФРЈ и на нејзините меѓународни обврски;

— го усвојува експозето на сојузниот секретар за надворешни работи.

Оваа резолуција ќе се објави во „Службен лист на СФРЈ“.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 63
16 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
д-р Антон Вратуша, с. р.

532.

Расправајќи за Информациската за снабденоста со лекови на Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита, Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, на седницата од 15 јули 1982 година, врз основа на член 129 ст. 1 и 2 од Деловникот на Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, донесе

ЗАКЛУЧОЦИ

I

Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ ја прифаќа информацијата за снабденоста со лекови, што ја поднесе Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита.

II

Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ ги задолжува:

1. Сојузниот извршен совет во што пократко време, поради растројствата во снабдувањето со лекови, да ги преземе потребните мерки што се во негова надлежност, како што се: овластувањата од член 9 на Општествениот договор за мерките за снабдување на единствениот југословенски пазар со производи од посебен интерес за потрошувачката на работните луѓе и граѓаните во 1982 година; да се врши строга контрола на извозот на лекови според системот на дозволи додека не се снабди домашниот пазар; да се испита можноста обезбедувањето на девизи за увоз на суровини за лекови и на лекови што не се произведуваат во земјата да се уреди на истиот начин како и за нафтата, со цел потрајно да се надвлееат тешкотииите во снабдувањето на југословенскиот пазар со приоритетни лекови и да се обезбеди уредно снабдување со лекови.

2. Сојузниот девизен инспекторат и Сојузниот пазарен инспекторат да поднесат извештаи за извршената контрола кај производителите на лекови и кај увозниците на лекови во поглед на наменската употреба на одобрените девизни средства за увоз во периодот од 1. I. до 30 VI. 1982 година и во рамките на своите надлежности редовно да преземаат мерки за спречување на ненаменска употреба на девизните средства за суровини за лекови и за готови лекови и увезените суровини за лекови, па против прекршителите да ги преземаат пропишаните мерки.

3. Сојузната дирекција за резерви на индустриски производи да поднесе извештај за спроведувањето на заклучоците на Соборот во поглед на обезбедувањето на приоритетните лекови, што ги усвои Соборот, и во соработка со надлежните сојузни органи и организации, односно со организациите во републиките и покраините итно да ги преземе потребните мерки за обезбедување резерви на лекови што се утврдени во Листата на приоритетни лекови.

III

Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ им препорачува на:

1. Сојузите на заедниците на здравственото осигурување и здравството и на заедниците на здравствените организации на Југославија во соработка со Сојузната заедница за цени итно да пристапат кон преиспитување на цените на лековите на затеченото ниво, особено на лековите чија цена неповолно влијае врз снабденоста на пазарот и да преземаат мерки за отстранување на диспаритетот на цените на одделни лекови;

2. Сојузите на заедниците на здравственото осигурување и здравството и на заедниците на здрав-

ствените организации на Југославија и на Сојузот на лекарските друштва на Југославија да преземат мерки за рационална потрошувачка на лековите, средствата и апаратите за дијагностика, како и да го разгледаат институтот партиципација на корисниците во цената на лековите, со тоа што претходно јасно да се дефинираат заштитните социјални критериуми за корисниците кои поради ниските приходи по член на домаќинството не се во можност да поднесуваат партиципација.

3. Собранијата на социјалистичките републики и на социјалистичките автономни покраини поради тешката состојба во областа на снабденоста со лекови да ги преземат сите потребни мерки што се во нивна надлежност, за да се отстранат причините за состојбата во оваа област и да се обезбеди уредно снабдување на граѓаните со лекови.

IV

Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ повторно ќе ја разгледува областа на лековите во IV тримесечје на оваа година, и при тој случај и извештаите на Сојузниот девизен и на Сојузниот пазарен инспекторат, како и на Сојузната дирекција за резерви на индустриски производи.

V

Овие заклучоци ќе се објават во „Службен лист на СФРЈ“.

Собрание на СФРЈ

Бр. 515-2/82
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
д-р Антон Вратуша, с. р.

533.

Соборот на републиките и покраините во Собранието на СФРЈ на седницата од 15 и 16 јули 1982 година, го разгледуваше Извештајот на Сојузниот извршен совет за остварувањето на Општествениот план на Југославија за периодот од 1981 до 1985 година во 1981 и 1982 година, со процената на можностите за остварување на планот во 1983 година и со придружните аналитичко-документациони материјали на Сојузниот завод за општествено планирање.

Врз основа на овие документи, експозетот на потпретседателот на Сојузниот извршен совет, справата водена на работните тела на Соборот и на Соборот, а имајќи ги предвид ставовите на XII конгрес на СКЈ, како и ставовите на „Појдовните основи на долгорочната програма за економска стабилизација“, Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 16 јули 1982 година врз основа на член 185 од Деловникот на Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ, донесе

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Соборот смета дека Извештајот на Сојузниот извршен совет за остварувањето на Општествениот план на Југославија за периодот од 1981 до 1985 година во 1981 и 1982 година, со првата проценка на можностите на развојот во 1983 година, дава реална оценка на состојбата и на основните економски проблеми на земјата во овој период,

Соборот оценува дека досегашното остварување на договорената политика на виталните сегменти на општествената репродукција, посебно во областа на економските односи со странство, а во врска со тоа и на подрачјето на платниот и девизниот биланс на земјата; во областа на индустриското производство, на сите видови потрошувачки, цените, вработувањето, како и во областа на самоуправните општествено-економски односи не обезбедува реализација на основните цели и на задачите на развојот. Соборот оценува дека не се доволно согледани сите конкретни причини на таквите движења, како ниту причините за недонесувањето, односно неспроведувањето на одделни мерки на економската политика во оваа година. Крупните растројувања во стопанските текови бараат неодложна и ефикасна акција на сите општествени фактори насочена на решително разрешување на постојните тешкотии, а со тоа и обезбедување услови за стабилизација на општествено-економскиот развој на земјата.

2. Соборот ги поддржува мерките што Сојузниот извршен совет ги презеде и што ги презема во рамките на својата надлежност, како и мерките што му ги предложи на Собранието на СФРЈ. Соборот ја истакнува неопходноста да се продолжи со интензивни активности заради остварување на основните правци на економската и социјалната политика утврдена со Резолуцијата за 1982 година, имајќи ги предвид и отежнатите околности за нејзина реализација, преземајќи по потреба и дополнителни мерки.

Актуелната ситуација во остварувањето на политиката на економскиот и социјалниот развој ја истакна во прв план потребата од исклучителни напори за зачувување на екстерната ликвидност на земјата. Тоа е услов за остварување на што поголема стапка на растеж на производството, и врз таа основа, поуспешно решавање на економските и социјалните проблеми, што бара крајни напори за искористување на сите постојни резерви во производството, наглаголено зголемување на извозот, посебно на конвертибилното подрачје, како и зголемување на производството кое рационално ќе го супституира увозот.

3. Соборот оценува дека натрупаните проблеми во стопанисувањето и развојот на самоуправните општествено-економски односи, обврските во врска со отплатата на втсаните странски кредити и потребата од натамошно намалување на степенот на задолженоста, како и економските движења во светот, ќе влијаат конципирањето и остварувањето на политиката на економскиот и социјалниот развој во 1983 година исто така да се одвива во отежнати услови. За што поуспешно совладување на тие тешкотии во наредната година од посебно значење е:

— навремено да се утврдат реалните цели, задачите и мерките на економската политика и да се определат условите на стопанисувањето за 1983 година со цел здружениот труд и неговите самоуправни организации и заедници, врз тие основи, да можат навремено да ги утврдат и меѓусебно да ги усогласат своите програми и планови за развој, и врз таа основа да преземат меѓусебни конкретни обврски;

— со доградба на системските решенија да се создадат услови за јакнење на самоуправното здружување и на одговорноста за управување со општествените средства, мотивираност на работниците за остварување на подобри резултати во работата, како и за поголема економска одговорност во случај на негативно работење, лоша работа и општествено нерационално користење на средствата за да се обезбеди остварувањето на економската политика во 1983 година да се заснова врз подобро функционирање на системот, што би придонесло што помалку да се применуваат интервентни мерки;

— економската политика и мерките за нејзиното спроведување да се конципираат тргнувајќи од Пој-

довните основи на долгорочната програма за економска стабилизација, за да се отвори процес на суштински промени во начинот на стопанисувањето.

Поради тоа, Соборот го задолжува Сојузниот извршен совет во месец септември 1982 година да му достави на Собранието на СФРЈ прва проекција на основите на економската политика за 1983 година со цел во претходната расправа собранијата на сите републики и собранијата на автономните покраини и делегатската база, општествено-политичките организации, стопанските комори и научните институции да можат да се ангажираат во изнаоѓање на вистински решенија и што пореално конципирање на политиката на социјалниот и економскиот развој во наредната година. Истовремено, Сојузниот извршен совет, заедно со Нацртот на резолуцијата за 1983 година, да подготви и да му достави на Собранието на СФРЈ Нацрт на програма на мерки и активности за нејзино спроведување. Мерките предвидени со оваа програма треба да бидат донесени истовремено со резолуцијата.

4. Соборот смета дека сегашните економски тешкотии и проблеми можат да се надминат со суштествено јакнење на одговорноста на сите општествени фактори во отстранувањето на суштинските причини на економската нестабилност. Истовремено, нужно е да се зајакнува одговорноста на сите општествени субјекти, на самоуправните, државните и општествените органи со цел за стриктно спроведување на заеднички договорените мерки на економската политика. За неспроведувањето на законите, прописите и мерките на економската политика потребно е да се утврдува конкретна одговорност на сите нивоа. Сите органи на општествената контрола мораат да дејствуваат поефикасно и со енергични мерки да го спречуваат кршењето на прописите и сите видови узурпации и загрозување на општествената сопственост. Правосудните органи, исто така, со своето ефикасно дејствување треба да даваат поголем придонес на подигањето на општатата одговорност и на општествената дисциплина.

Соборот посебно укажува на потребата собранијата на социјалистичките републики и на социјалистичките автономни покраини со своите активности да придонесуваат целокупниот делегатски систем да се ангажира врз доследно остварување на целите на договорената економска политика.

Соборот ги задолжува Сојузниот извршен совет и сите сојузни органи и организации редовно да го следат исполнувањето на сите обврски што произлегуваат од законите, договорите и другите мерки и, во рамките на своите надлежности, да преземаат мерки кои ќе обезбедат доследно спроведување на економската политика.

5. Соборот смета дека за остварувањето на овие задачи е неопходна целосна мобилизација на сите општествени сили во правец на изнаоѓање на реални цели и оптимални решенија за нивното остварување. Заради тоа е потребно да се обезбеди постојана информираност на работните луѓе и на граѓаните за економската ситуација во земјата што е од суштествено значење за координирање на вкупната општествена активност и ангажирањето на остварувањето на политиката на економската стабилизација.

Соборот посебно укажува на потребата Сојузниот извршен совет и надлежните сојузни органи навремено и потполно да ги информираат делегатите за сите прашања што се од значење за утврдувањето и остварувањето на економската политика.

6. Соборот на републиките и покраините и работните тела на Соборот ќе ја продолжат работата врз следење на стопанските движења и спроведување на утврдената економска политика и врз основа на тоа ќе преземаат соодветни активности и иницијативи. Во рамките на својата активност, Соборот уште поинтензивно ќе се ангажира на попотполно согледување и поцелосно оценување на економските текови и на развојните тенденции заради утврду-

вање на што поадекватни измени и дополненија на Планот.

7. Овие заклучоци ќе се објават во „Службен лист на СФРЈ“.

Собрание на СФРЈ

Бр. 30/7/82-045
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.

534.

Соборот на републиките и покраините во Собранието на СФРЈ, врз основа на член 38 точ. 3 и 4 и член 118 од Деловникот на Соборот на републиките и покраините ги разгледуваше, на седницата од 15 јули 1982 година, актуелните прашања на снабденоста на домашниот пазар со некои производи за широка потрошувачка и на репродукциони материјали во првото полугодие на 1982 година. За расправата по овие прашања на Соборот на републиките и покраините му се доставени соодветни материјали, како и извештај од Одборот за пазар и цени.

Тргувајќи од ставовите и оцените содржани во доставените материјали на Сојузниот извршен совет, како и од предлозите на мерките и акциите, ставовите и предлозите изнесени во извештајот на надлежното работно тело на Соборот и предлозите и мислењата на делегатите изнесени во расправата на седницата на Соборот, Соборот на републиките и покраините на седницата од 15 јули 1982 година, ги донесе следните

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Соборот на републиките и покраините во Собранието на СФРЈ констатира дека се повеќе се заоструваат промените на снабденоста на производството со сировини, репроматеријали и со некои деривати на нафта и на пазарот со некои основни земјоделско-прехранбени производи и со стоки за широка потрошувачка, а посебно со лекови.

Проблемите на недоволната и нередовната снабденост во најголем дел се последица од крупните растројства во тековите на општествената репродукција, намалување на производството, застој во остварувањето на самоуправните општествено-економски односи, растројства во функционирањето на единствениот југословенски пазар, како и од неодговорното однесување на одделни субјекти одговорни за снабденоста на пазарот.

2. Поддржувајќи ги предложените мерки и активности за решавање на проблемите на секторот на снабденоста на домашниот пазар, Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ, стои на становиште дека треба веднаш да се пристапи кон конкретизирање на најавените и предложените мерки и прецизирање на носителите и роковите за нивно донесување, како и кон што поитно спроведување на овие мерки.

За поуспешно решавање на проблемот на снабденоста на југословенскиот пазар Соборот на републиките и покраините укажува на потребата и собранијата на сите општествено-политички заедници повеќе да се ангажираат на преземање на мерки и активности, а посебно на доследно спроведување на склучените договори и самоуправни спогодби за снабдување.

3. Со цел за обезбедување на енергија, според обемот утврден во енергетскиот биланс за оваа година, потребно е:

— да се обезбеди стриктно извршување на обврските според Законот за привремено обезбедување на девизи за плаќање на увозот на нафта и на јаглен за коксирање од конвертибилното подрачје во 1982 година. Во тој правец девизната инспекција и сите други надлежни субјекти мораат да ги преземат сите расположливи законски мерки за навремено извршување на обврските од овој закон;

— итно да се донесат конкретни мерки за покривање на курсните разлики и на трошоците на кредитните линии по основа на увозот на нафта за јуни, јули и август како и за покривање на дел од загубите од минатата година;

— што поитно да се донесат мерки кои ќе обезбедат до крајот на годината поупешно да функционира обезбедувањето на девизни и динарски средства со навремен увоз на енергија според енергетскиот биланс за оваа година;

— максимално да се забрзаат работите врз вршувањето на сите енергетски капацитети, посебно на оние што можат да се завршат во оваа година со цел со нивното навремено вклучување во енергетскиот систем да се ублажат тешкотии што се очекуваат, особено во последниот квартал на оваа и во првиот квартал на наредната година.

4. Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ укажува на обврската од ефикасно и доследно спроведување на Општествениот договор за мерките за снабдување на единствениот југословенски пазар со производи од посебен интерес за потрошувачката на работните луѓе и на граѓаните во 1982 година, како и на склучените самоуправни спогодби со кои треба да се обезбеди снабденост според видовите и количествата на производите од овој договор.

5. Поради заострувањето на проблемите во врска со обезбедување на девизни средства за увоз на сите билансно недостасувачки количества на стоки од Општествениот договор неопходно е:

— да се утврди потесна приоритетна листа на производите со чие снабдување мора да се обезбеди пазарот, а тоа се, пред сè, пченица; масло за јадење, кафе, лимон, суровини за производство на лекови, лекови, медицински материјали и суровини за нивно производство, како и суровини за производство на детергенти;

— во сите средини да се заостри одговорноста во врска со доследното извршување на договорените и преземените обврски од договорите;

— увозот на неопходните производи да се врши организирано и динамички усогласено;

— што побрзо, заради поефикасно решавање на проблемите за снабдување на домашниот пазар со кафе, да се реши прашањето на увозот и плаќањето на кафе;

— Сојузниот секретаријат за пазар и општи стопански работи, во соработка со другите надлежни органи, перманентно да го следи спроведувањето на Договорот и навремено да предлага конкретни мерки и акции за поефикасно решавање на проблемите настанати во спроведувањето на Договорот.

6. Предупредувајќи на повеќегодишното нерешавање на проблемите на обезбедувањето на постojани и стабилни извори за финансирање на стоковните резерви на сите нивоа, а имајќи ја предвид — покрај стратешкото значење на резервите, и интервентната улога на резервите во регулирањето на односите на понудата и побарувачката на пазарот,

Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ ги задолжува надлежните органи итно да предложат трајни и стабилни извори на финансирање на стоковните резерви и за изградба на опрема и неопходен складиштен простор.

7. Поддржувајќи ја потребата што побрзо да се испитаат мерките на кредитно-монетарната политика за да се влијае врз урамнотежување на односите на понудата и побарувачката, со посебен акцент на емисионата и антиинфлационата политика, Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ смета дека во тој контекст е неопходно најитно и ефикасно да се приспособува политиката на потрошувачките кредити кон состојбата на пазарот и кон односите на понудата и побарувачката.

8. Покрај предвидените мерки и активности насочени кон навремено и ефикасно обезбедување на што поголемо производство на најважните земјоделско-прехранбени производи (програми на есенската и пролетната сеидба и мерки за нивна реализација, како и мерки за остварување на планираниот откуп на жита, мерки и акции за обезбедување на потребните количества протеинска добиточна храна од увоз и др.) неопходно е да се обезбедат мерки за одржување на континуитетот во снабдувањето со најважните земјоделско-прехранбени производи.

Исто така, неопходно е да се предвидат и долгорочни мерки за унапредување на самоуправната организација на пазарот на земјоделско-прехранбени производи и побрзо остварување на договарањето на производството на храна, помеѓу производителите и потрошувачите на храна. Во таа функција треба да биде и системот на резервите (на земјоделските и на прехранбените производи) чиишто механизам на дејствување би требало конкретно да се разработи. За таа цел би требало да се забрза и донесувањето на Договорот за остварување на утврдната политика во Општествениот план на Југославија во областа на агро-индустрискиот комплекс, кој треба суштествено да придонесе за разрешување на овие и на другите проблеми во областа на агро-индустрискиот комплекс.

Подолгорочно посматрано, обезбедување на потребните количества земјоделско-прехранбени производи на домашниот пазар и за извоз е можно само преку натамошна интензификација на земјоделското производство. Нивото на земјоделското производство долга низа години стагнира, а во некои гранки на земјоделското производство и опаѓа. Затоа е неопходно Сојузниот извршен совет, во соработка со надлежните органи и организации, до почетокот на есенските земјоделски работи, а најдоцна до 15 септември 1982 година да предложи конкретни мерки кои ќе обезбедат натамошно трајно зголемување на нивото на земјоделското производство.

9. Поддржувајќи ги предложените мерки и активности во правец на ублажување на проблемите на снабдувањето со лекови, Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ укажува на потребата надлежните сојузни органи што побрзо да предложат подолгорочни мерки за отстранување на сегашните проблеми на овој сектор. За таа цел надлежните органи треба итно да извршат анализа на состојбата на спроведувањето на Договорот и на самоуправните спогодби склучени во областа на производството, увозот, извозот и прометот на лекови. Надлежните сојузни органи ќе покренат активности и ќе предложат мерки за побрзо усогласување на развојот на фармацевтската индустрија и за намалување на зависноста на оваа индустрија од увоз.

10. Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ посебно предупредува на одговорноста на сите овластени субјекти за доследно спроведување на законските прописи, договори и самоуправни спогодби, што веќе се донесени.

Сојузниот извршен совет повремено ќе врши анализа на спроведувањето на донесените законски прописи, договори и самоуправни спогодби и ќе го известува Собранието на СФРЈ за однесувањето на одделни субјекти во остварувањето на истите, како и за мерките што Сојузниот извршен совет ги презема, односно кои ги предлага или има намера да ги предложи во врска со тоа.

11. Овие заклучоци ќе се објават во „Службен лист на СФРЈ“.

Собрание на СФРЈ

Бр. 06.3-115/82-047
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.

535.

Врз основа на член 281 став 1 точка 5 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 12 став 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА ЗАВРШНАТА СМЕТКА НА НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА 1981 ГОДИНА

Се потврдува Завршната сметка на Народната банка на Југославија за 1981 година, што ја донесе Советот на гувернерите со својата одлука О. бр. 23 од 31 март 1982 година

Собрание на СФРЈ

АС бр. 555
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.

536.

Врз основа на член 281 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 286 став 3 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година донесе

О Д Л У К А

ЗА УСВОЈУВАЊЕ НА ИНИЦИЈАТИВАТА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ДА БИДЕ УЧЕСНИК ВО СКЛУЧУВАЊЕТО НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ДОГОВОР ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕТО И ФИНАНСИРАЊЕТО НА XIV ЗИМСКИ ОЛИМПИСКИ ИГРИ 1984 ГОДИНА ВО САРАЕВО

Се усвојува иницијативата Собранието на СФРЈ да биде учесник во склучувањето на Општествениот договор за организирањето и финансирањето на XIV зимски олимписки игри 1984 година во Сараево.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 29
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.

537.

Врз основа на член 281 став 1 точка 5 и член 286 став 2 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со чл. 17, 104 и 115 од Законот за основите на системот на општественото планирање и за општествениот план на Југославија, Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ПОДГОТВУВАЊЕ И ДОНЕСУВАЊЕ НА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ПЛАН НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА ПЕРИОДОТ ОД 1981 ДО 1985 ГОДИНА

1. Во Одлуката за подготвување и донесување на измени и дополненија на Општествениот план на Југославија за периодот од 1981 до 1985 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/82), во точка 2 став 1 зборовите: „до 30 јуни“ се заменуваат со зборовите: „до 30 септември“.

Во ставот 2 зборовите: „до 15 септември“ се заменуваат со зборовите: „до 15 октомври“.

Во ставот 3 зборовите: „до 31 октомври“ се заменуваат со зборовите: „до 30 ноември“.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 38
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.

538.

Врз основа на член 288 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 13 став 1 од Законот за сојузниот општествен правобранител на самоуправувањето, Собранието на СФРЈ, на предлог од Координациониот одбор на Претседателството на Сојузната конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА СОЈУЗЕН ОПШТЕСТВЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ НА САМОУПРАВУВАЊЕТО

За сојузен општествен правобранител на самоуправувањето се именува Ивица Чачиќ, досегашен генерален секретар на Сојузниот извршен совет.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 39
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, Претседател
на Сојузниот собор,
Никола Кмезиќ, с. р. д-р Антон Вратуша, с. р.

539.

Врз основа на член 288 точка 2 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 348 став 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЗАМЕНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО И ЗАМЕНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ПРАШАЊА НА БОРЦИТЕ И ВОЕНИТЕ ИНВАЛИДИ

I

За заменик на претседателот на Сојузниот комитет за законодавство се именува м-р Милован

Бузациќ, секретар на Информативниот центар-на Собранието на СР Босна и Херцеговина.

II

За заменик на претседателот на Сојузниот комитет за прашања на борците и воените инвалиди се именува Абдурахим Жури, генерален секретар на Сојузот на заедниците на пензиското и инвалидското осигурување на Југославија и на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување и здравството на Југославија.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 45
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, Претседател
на Сојузниот собор,
Никола Кмезиќ, с. р. д-р Антон Вратуша, с. р.

540.

Врз основа на член 288 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 12 став 5 од Законот за Сојузниот суд, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА СУДИИ-ПОРОТНИЦИ НА СОЈУЗНИОТ СУД

За судии-поротници на Сојузниот суд се избираат:

1. Халид Башиќ, шеф на Одделението за работите на девизната контрола на Народната банка во Мостар;
2. Божо Божовиќ, член на Работоводниот одбор на Комбинатот на алуминиум во Титоград;
3. Стјепан Брѓан, потпретседател на Работоводниот одбор на СОЗТ „Краинатурист“ Бања Лука;
4. Богомил Цота, помошник на генералниот директор на Службата на општественото книговодство во Загреб;
5. Даворин Цвилак, советник на Републичкиот секретаријат за финансии на СР Словенија;
6. Мирко Чанак, помошник на генералниот директор на Службата на општественото книговодство на САП Војводина;
7. Павле Купиќ, потсекретар во Службата на Собранието на СР Црна Гора;
8. Татијана Фликер, советник во СИЗ за економски односи со странство на СР Босна и Херцеговина;
9. Дурак Јашари, член на Работоводниот одбор на СОЗТ Металска индустрија во Приштина;
10. д-р Тихомир Јовановски, професор на Економскиот факултет во Скопје;
11. Вожидар Костиќ, потпретседател на СОЗТ „Косово“;

12. Владо Коцев, директор на Секторот за извоз на опрема на РО „Вардар“ увоз-извоз Скопје;

13. Андон Макардуги, директор на Службата на општественото книговодство на Македонија;

14. Милинко Мароевиќ, дипломиран правник;

15. Светомир Петковиќ, секретар на Организационо-политичкиот собор на Собранието на СР Србија во пензија;

16. д-р Милан Петровиќ, заменик на директорот на Заводот за вештачење на град Белград;

17. Звонимир Шимиќ, заменик на републичкиот секретар за финансии на СР Хрватска;

18. Витеслав Баничек, генерален директор на РО „Пољоопроба“ во Загреб;

19. Јоланда Видали, директор на Сметководствениот сектор во Фабриката „Лек“ — Љубљана;

20. Руди Врачко, член на Работоводниот одбор на Љубљанска банка — Здружена банка Љубљана; и

21. Жарко Жупунски, досегашен член на Претседателството на САП Војводина.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 47
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, **Никола Кмезиќ**, с. р. д-р **Антон Вратуша**, с. р.

541.

Врз основа на член 238 точка 7 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со точка 3 став 2 од Одлуката за издавање на Билтенот „Југословенско собрание“ и на другите публикации на Собранието на СФРЈ наменети за странство, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВИ НА УРЕДУВАЧКИОТ ОДБОР ЗА ИЗДАВАЊЕ НА БИЛТЕНОТ „ЈУГОСЛОВЕНСКО СОБРАНИЕ“ И НА ДРУГИТЕ ПУБЛИКАЦИИ НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ НАМЕНЕТИ ЗА СТРАНСТВО ОД РЕДОТ НА ДЕЛЕГАТИТЕ ВО СОБРАНИЕТО НА СФРЈ

I

За претседател на Уредувачкиот одбор за издавање на Билтенот „Југословенско собрание“ и на другите публикации на Собранието на СФРЈ наменети за странство се избира **Миран Мејак**, делегат во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ

II

За членови на Уредувачкиот одбор за издавање на Билтенот „Југословенско собрание“ и на другите публикации на Собранието на СФРЈ наменети за странство се избираат:

— **Батриќ Јовановиќ**, **Маја Мажар Нуманкадиќ**, **д-р Борис Петковски**, **Љубомир Петровиќ** и **Миленко Станиќ**, делегати во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, и

— **Дрита Доброши** и **Нада Филиповиќ**, делегати во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 48
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, **Никола Кмезиќ**, с. р. д-р **Антон Вратуша**, с. р.

542

Врз основа на член 287 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 40 од Законот за општествениот систем на информирањето и за информациониот систем на федерацијата, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ДЕЛЕГАТИ НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО СОВЕТОТ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ СИСТЕМ НА ИНФОРМИРАЊЕТО НА СФРЈ И ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА ТОЈ СОВЕТ ОД РЕДОТ НА НАУЧНИТЕ, СТРУЧНИТЕ И ЈАВНИТЕ РАБОТНИЦИ

1. Во Советот на општествениот систем на информирањето на СФРЈ се делегираат: **Батриќ Јовановиќ**, делегат во Сојузниот собор во Собранието на СФРЈ и **Лојзе Скок**, делегат во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ.

2. Во Советот на општествениот систем на информирањето на СФРЈ од редот на научните, стручните и јавните работници се именуваат:

— д-р **Десанка Икиќ**, директор на Републичкиот завод за статистика на СР Босна и Херцеговина;

— м-р **Љубомир Јакововски**, уредник на Радио-телевизија Скопје;

— д-р **Јанко Јанковиќ**, вонреден професор на Електротехничкиот факултет во Титоград;

— **Никола Марковиќ**, директор на Заводот за информатика на град Белград;

— д-р Ѓорѓе Надрљански, декан на Педагошко-техничкиот факултет во Зрењанин;

— Богдан Осолник, судија на Уставниот суд на Словенија;

— Веселко Валчиќ, претседател на Работоводниот одбор на Библиотекарско-информациониот центар на Хрватска и директор на Националната универзитетска библиотека во Загреб.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 49
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател на Соборот на републиките и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р. д-р **Антон Вратуша, с. р.**

543.

Врз основа на член 285 точка 7 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 4 став 2 од Одлуката за издавање на Информативниот билтен и на Политичката библиотека на Собранието на СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВИ НА УРЕДУВАЧКИОТ ОДБОР ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ИНФОРМАТИВНИОТ БИЛТЕН И НА ПОЛИТИЧКАТА БИБЛИОТЕКА НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ОД РЕДОТ НА ДЕЛЕГАТИТЕ ВО СОБРАНИЕТО НА СФРЈ

I

За претседател на Уредувачкиот одбор за издавање на Информативниот билтен и на Политичката библиотека на Собранието на СФРЈ се избира Вјера Ковачевиќ, делегат во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ.

II

За членови на Уредничкиот одбор за издавање на Информативниот билтен и на Политичката библиотека на Собранието на СФРЈ, се избираат:

— Емилија Гура, Младен Гредел и Хисен Рамадани, делегати во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, и

— Јован Боѓевиќ, д-р Ратимир Фуке, д-р Слободан Глигоријевиќ и Јоже Глобачник, делегати

во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 50
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател на Соборот на републиките и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р. д-р **Антон Вратуша, с. р.**

544.

Врз основа на член 288 точка 7 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со точка 4 став 1 на Одлуката за начинот на уредувањето и издавањето на стенографските белешки од седниците на соборите на Собранието на СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВИ НА УРЕДУВАЧКИОТ ОДБОР НА СТЕНОГРАФСКИТЕ БЕЛЕШКИ ОД СЕДНИЦИТЕ НА СОБОРИТЕ НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ОД РЕДОТ НА ДЕЛЕГАТИТЕ НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ

I

За претседател на Уредувачкиот одбор на стенографските белешки од седниците на соборите на Собранието на СФРЈ се избира Драгутин Хармади, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

II

За членови на Уредувачкиот одбор на стенографските белешки од седниците на соборите на Собранието на СФРЈ се избираат:

— Аслан Фазлија, Милан Лукиќ, д-р Бранислав Остоиќ, Јоже Пацек, и Методи Зврцинов, делегати во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, и

— Ѓорѓе Радоев и Верослава Вучковиќ, делегати во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 51
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател на Соборот на републиките и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р. д-р **Антон Вратуша, с. р.**

545.

Врз основа на член 287 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 106 од Законот за Службата на општественото книговодство, Собранието на СФРЈ на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 16 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСТАВНИК НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО СОВЕТОТ НА СЛУЖБАТА НА ОПШТЕСТВЕНОТО КНИГОВОДСТВО**

Во Советот на Службата на општественото книговодство се избира Жарко Драговиќ, делегат во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 52
16 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.   Претседател
на Сојузниот собор,
д-р Антон Вратуша, с. р.

546.

Врз основа на член 288 точка 2 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 19 став 3 од Законот за Сојузното јавно правобранителство, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ НА ЗАМЕНИК НА СОЈУЗНИОТ ЈАВЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ**

I

Се разрешува од должноста заменик на сојузниот јавен правобранител д-р Мирко Бесаровиќ.

II

За заменик на сојузниот јавен правобранител се именува д-р Милан Пак, редовен професор на Правниот факултет во Белград.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 53
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.   Претседател
на Сојузниот собор,
д-р Антон Вратуша, с. р.

547.

Врз основа на член 288 точка 7 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 12 ст. 2 и 3 од Одлуката за начинот и организацијата на информирањето на делегациите на основните самоуправни организации и заедници и на општествено-политичките организации за прашања од надлежноста на Собранието на СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВИ НА УРЕДУВАЧКИОТ ОДБОР НА ГЛАСИЛОТО НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ОД РЕДОТ НА ДЕЛЕГАТИТЕ ВО СОБРАНИЕТО НА СФРЈ**

I

За претседател на Уредувачкиот одбор на Гласилото на Собранието на СФРЈ се именува Ранко Ѓукиќ, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

II

За членови на Уредувачкиот одбор на Гласилото на Собранието на СФРЈ се именуваат:

— Миленко Боиќ, Јанез Лукач, Зија Новобрдалија, Хусо Радончиќ, Јанко Шаго и Ирина Усзоди, делегати во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, и

— д-р Трајче Грујоски и Милибор Јовановиќ, делегати во Соборот на републиките и покраините во Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 54
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
Никола Кмезиќ, с. р.   Претседател
на Сојузниот собор,
д-р Антон Вратуша, с. р.

548.

Врз основа на член 287 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 8 став 3 на Општествениот договор за изработката и финансирањето на второто издание на Енциклопедијата на Југославија, Собранието на СФРЈ на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 16 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСТАВНИК И ЗАМЕНИК НА ПРЕТСТАВНИКОТ НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО СОВЕТОТ НА ЕНЦИКЛОПЕДИЈАТА НА ЈУГОСЛАВИЈА**

1. За претставник на Собранието на СФРЈ во Советот на Енциклопедијата на Југославија се из-

бира д-р Тихомир Влашкалик, делегат во Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ.

2. За заменик на претставникот на Собранието на СФРЈ во Советот на Енциклопедијата на Југославија, се избира Борис Петковски, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 55

16 јули 1982 година

Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, Никола Кмезиќ, с. р. д-р
Претседател
на Сојузниот собор,
Антон Вратуша, с. р.

549.

Врз основа на член 287 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 5 на Општествениот договор за меѓународната соработка во научната област на лексикографијата, Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 16 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСТАВНИК НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО СОВЕТОТ ЗА КООРДИНАЦИЈА И СЛЕДЕЊЕ НА ОСТВАРУВАЊЕТО НА ПРОГРАМАТА НА МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ НА ЛЕКСИКОГРАФИЈАТА

За претставник на Собранието на СФРЈ во Советот за координација и следење на Програмата на меѓународната соработка во научната област на лексикографијата се избира Гојко Секуловски, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 56

16 јули 1982 година

Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, Никола Кмезиќ, с. р. д-р
Претседател
на Сојузниот собор,
Антон Вратуша, с. р.

550.

Врз основа на член 287 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 11 на Општествениот договор за единствените основи на класификацијата на занимањата и стручната подготовка, Собранието на СФРЈ на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 16 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСТАВНИК НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО КООРДИНАЦИОНИОТ ОДБОР ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ДОГОВОР ЗА ЕДИНСТВЕНИТЕ ОСНОВИ ЗА КЛАСИФИКАЦИЈАТА НА ЗАНИМАЊАТА И СТРУЧНАТА ПОДГОТОВКА

За претставник на Собранието на СФРЈ во Координациониот одбор за спроведување на Општествениот договор за единствените основи за класификацијата на занимањата и стручната подготовка се избира Зденка Војник-Туник, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 57

16 јули 1982 година

Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, Никола Кмезиќ, с. р. д-р
Претседател
на Сојузниот собор,
Антон Вратуша, с. р.

551.

Врз основа на член 287 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 6 од Законот за Новинската агенција Танјуг, Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 16 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСТАВНИК НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО СОВЕТОТ НА НОВИНСКАТА АГЕНЦИЈА ТАНЈУГ

За претставник на Собранието на СФРЈ во Советот на Новинската агенција Танјуг се избира

Иванка Врховчак, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 58
16 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с.р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, **Никола Кмезиќ, с.р.**   Претседател
на Сојузниот собор,
д-р Антон Вратуша, с.р.

552.

Врз основа на член 238 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 3 од Законот за Советот на федерацијата, Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 15 јули 1982 година и на седницата на Соборот на републиките и покраините од 15 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НА ЧЛЕН НА СОВЕТОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Се разрешува членот на Советот на федерацијата Данило Кекиќ поради заминување на друга должност.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 60
15 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с.р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините, **Никола Кмезиќ, с.р.**   Претседател
на Сојузниот собор,
д-р Антон Вратуша, с.р.

553.

Врз основа на член 337 од Законот за воздушната пловидба („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 20/79), директорот на Сојузната управа за контрола на летањето пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЈА ЗА ЛЕТАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Член 1

Со овој правилник се утврдува начинот на издавање одобренија за летање, односно потврдување на планот на летање на воздухоплови за летови во воздушниот простор на Социјалистичка Федеративна Република Југославија (во натамошниот текст: југословенскиот воздушен простор).

Член 2

За секој лет на воздухоплов во југословенскиот воздушен простор мора претходно да се поднесе барање до Сојузната управа за контрола на летањето заради добивање одобрение за летање, односно потврдување на планот на летањето во случаите пропишани со овој правилник, а за воздухоплови со кои се врши редовен јавен превоз во воздушниот сообраќај се поднесува ред на летањето.

Барањето за издавање на одобрение за летање се поднесува за летови на странски воздухоплови во вонредниот јавен меѓународен сообраќај, за летови на воздухоплови од општа категорија надвор од воздушните патишта, како и за летови заради превоз на опасни материји, оружјџ, муниција, депортирани или екстрадирани лица, за летови заради воздухопловни манифестации, спортски натпревари, стопанска дејност, снимање на теренот од воздух и во сите други случаи за кои не е пропишано поднесување на план за летањето на потврдување наместо тоа барање.

Планот на летањето им се потврдува на странски воздухоплови во вонредниот јавен меѓународен воздушен сообраќај со техничко слетување или без него, на странски воздухоплови што не се наменети за јавен превоз во меѓународниот воздушен сообраќај, на странски воздухоплови за спортска дејност или туризам, на воздухоплови во вонредниот јавен воздушен сообраќај и на воздухоплови од општа категорија.

За летови на воздухоплови со кои се врши редовен јавен превоз во воздушниот сообраќај, се поднесува ред на летањето наместо барање за издавање одобрение за летање.

Член 3

Одобрение за летање на воздухоплови се издава врз основа на поднесено барање, односно план на летањето или ред на летањето, кој мора да ги содржи следните податоци: фирма односно назив или име на носителот на правото на располагање, односно на корисникот на воздухопловот или на сопственикот, број на летот, тип и ознака на воздухопловот, цел на летот, аеродром на полетувањето и слетувањето, датум и период во кој летот ќе се изврши, време на полетувањето, ознака на воздушниот пат што се сака да се користи, зона на летањето, маршрута, влезно-излезен граничен коридор, како и други податоци од значење за извршување на летот или за издавање одобрение за летање.

Барањето од став 1 на овој член по правило се поднесува во писмена форма.

Член 4

Одобрението за летање, односно потврдувањето на планот на летањето на воздухопловот, односно одобрението за летање според редот на летањето мора да содржи податоци за тоа кој вид летање е одобрен и во каков обем, во кое време, како и сите потребни податоци што се содржани во барањето за одобрение на летањето, односно во планот на летањето на воздухопловот.

Одобрението од став 1 на овој член, по правило, се издава во писмена форма, односно планот на летањето се потврдува ако ги содржи сите потребни податоци.

Ако во барањето од став 1 на овој член не се дадени сите потребни податоци, односно ако не е можно да се спроведат измени и дополнења на податоците, ако барањето не стигнало во предвидениот рок или ако не е можно да се изврши летот, нема да се издаде одобрение за летање, односно нема да се потврди планот на летањето на воздухопловот.

Член 5

Летање на странски воздухоплови во редовниот јавен превоз во воздушниот сообраќај се одобрува

за летниот период од 1 април до 31 октомври тековната година и за зимскиот период од 1 ноември до 31 март наредната година.

Член 6

Летот на воздухопловот во југословенскиот воздушен простор може да почне дури по приемот на известувањето за издаденото одобрение за летање, односно по потврдувањето на планот на летањето.

Член 7

Известувањето за одобрените летови, односно за потврдените планови на летањето на воздухоплови во југословенскиот воздушен простор се доставува до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето.

Одобрението за летање за летови што се вршат истиот ден кога е поднесено барањето, односно планот на летањето, се доставува до органите и организациите од став 1 на овој член најдоцна на 30 минути пред моментот на почнувањето на летот.

Член 8

Одобрението за летање важи 24 часа, сметајќи од моментот на планираното влегување во југословенскиот воздушен простор, односно од предвиденото време на полетување од аеродромот.

Ако се променат податоците од барањето за одобрение на летањето, подносителот на барањето е должен еден час пред часот на влегувањето во југословенскиот воздушен простор, односно пред времето на полетување, да ги достави измените и дополнењата на барањето.

По истекот на рокот од ст. 1 и 2 на овој член се поднесува ново барање за одобрение на летот односно план на летањето.

Член 9

Одобрение за летање на странски превозник во редовниот меѓународен воздушен сообраќај, со слетување, нема да му се издаде ако редот на летањето не се поднесе на 15 дена пред денот на почетокот на вршењето на сообраќајот.

Одобрението од став 1 се доставува во рок од најмалку 48 часа пред почетокот на вршењето на сообраќајот до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето.

Член 10

Одобрение за летање на странски превозник во вонредниот јавен меѓународен воздушен сообраќај, со слетување, нема да му се издаде ако барањето од член 3 на овој правилник не се поднесе во следните рокови пред почетокот на вршењето на сообраќајот:

1) за поединечни летови до 4 лета	на 24 часа
2) за серии од 5 до 10 летови	на 36 часа
3) за серии преку 10 летови	на 48 часа.

Одобрението од став 1 се доставува најмалку на 12 часа пред почетокот на вршењето на сообраќајот до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето.

Член 11

Одобрение за летање на странски превозник кој летовите во редовниот јавен меѓународен воздушен сообраќај ги врши преку територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, со техничко слетување или без него, нема да му се издаде ако редот на летањето не се поднесе во рок од 20 дена пред почетокот на вршењето на сообраќајот.

Одобрението од став 1 се доставува во рок од најмалку 48 часа пред почетокот на вршењето на

сообраќајот до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето.

Член 12

Планот на летањето на странски превозник кој летовите во вонредниот јавен меѓународен воздушен сообраќај, со техничко слетување или без него, ги врши преку територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ќе се потврди ако се поднесе пред почетокот на вршењето на сообраќајот односно летот во следните рокови:

1) за еден лет	на 1 час
2) за поединечни летови до 4 лета	на 24 часа
3) за серии од 5 до 10 летови	на 36 часа
4) за серии преку 10 летови	на 48 часа.

Известувањето за потврдениот план на летањето за еден лет се доставува најмалку на 30 минути пред почетокот на летот, а за другите летови од став 1 најмалку на 12 часа пред почетокот на вршењето на сообраќајот до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето.

Член 13

На странските воздухоплови што не се наменети за јавен превоз во меѓународниот воздушен сообраќај им се потврдува планот на летањето.

Ако воздухопловите од став 1 на овој член вршат летови, со слетување, заради превоз на опасни материи, оружје и муниција или превоз на депортирани или екстрадирани лица, барањето за одобрување на летањето се поднесува пет дена пред денот на влегувањето на воздухопловот во југословенскиот воздушен простор.

Ако летовите од став 1 на овој член се вршат, со техничко слетување или без него, преку територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, планот на летањето се поднесува на еден час пред часот на влегувањето во југословенскиот воздушен простор.

Известувањето за потврдениот план на летањето, односно за одобреното за летање се доставува на 30 минути пред влегувањето во југословенскиот воздушен простор до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето, односно планот на летот.

Член 14

На странски воздухоплов за спортска дејност или туризам му се потврдува планот на летањето ако се поднесе во рок од два часа пред влегувањето во југословенскиот воздушен простор.

Известувањето за потврдениот план на летањето се доставува најмалку на 30 минути пред влегувањето во југословенскиот воздушен простор до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на планот на летањето.

Член 15

Домашен превозник за летови во редовниот јавен воздушен сообраќај, наместо барање за одобрение на летањето, го поднесува редот на летањето на 20 дена пред денот на влегувањето во сила на тој ред на летањето.

Редот на летањето за летниот период важи од 1 април до 31 октомври тековната година, а за зимскиот период — од 1 ноември до 31 март наредната година.

Одобрението за летање по поднесениот ред на летањето се доставува најмалку на 48 часа пред денот на влегувањето во сила на редот на летањето до надлежните воени и други органи, до заинтере-

сираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до домашниот превозник.

Член 16

Домашниот превозник за летовите во вонредниот јавен воздушен сообраќај поднесува барање за потврдување на планот на летањето во следните рокови пред почетокот на вршењето на сообраќајот:

- 1) за еден лет на 1 час
- 2) за серија од 2 до 10 летови на 24 часа
- 3) за серија преку 10 летови на 36 часа.

Известувањето за потврдениот план на летањето од став 1 на овој член се доставува за еден лет на 30 минути пред почетокот на летот, а за другите летови најмалку на 12 часа пред почетокот на вршењето на сообраќајот, до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на планот на летањето.

Член 17

На воздухоплов од општа категорија за летање по воздушните патишта му се потврдува планот на летањето, а за летање надвор од воздушните патишта му се издава одобрение за летање.

Член 18

На воздухоплов за давање услуги во земјоделството, шумарството или здравството, на воздухоплов за научноистражувачка дејност, на воздухоплов за сопствени потреби и на спортски воздухоплов што лета надвор од воздушните патишта, одобрение за летање му се издава со согласност од Сојузниот секретаријат за народна одбрана, ако барањето е поднесено најмалку на 48 часа пред почетокот на летот.

Известувањето за одобрениот лет од став 1 на овој член се доставува најмалку на 12 часа пред почетокот на летот до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето.

Член 19

На воздухоплов што врши лет заради воздухопловни манифестации и спортски натпревари, стопанска дејност и снимање на теренот од воздух, ќе му се издаде одобрение за летање ако барањето е поднесено на 5 дена пред почетокот на летот.

Известувањето за одобрениот лет од став 1 на овој член се доставува најмалку на 12 часа пред почетокот на летот до надлежните воени и други органи и до подносителот на барањето.

Член 20

За летање на сите други видови воздухоплови барањето за издавање одобрение за летање се поднесува на 3 дена пред почетокот на летот.

Известувањето за одобрениот лет од став 1 на овој член се доставува најмалку на 12 часа пред почетокот на летот до надлежните воени и други органи, до заинтересираните организации на здружен труд за аеродромски услуги и до подносителот на барањето.

Член 21

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

01 Бр. 1563
13 јули 1982 година
Белград

Директор
на Сојузната управа
за контрола на летањето,
Јордан Фаганел, с. р.

554.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ДРУМСКИ ВОЗИЛА И КЛИПНИ МОТОРИ СО ВНАТРЕШНО СОГОРУВАЊЕ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за друмски возила и клипни мотори со внатрешно согорување, кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Друмски возила. Испитување на мотори. Нето моќност — — — JUS M.F.2.025
- 2) Друмски возила. Испитување на мотори. Бруто моќност — — — JUS M.F.2.026
- 3) Клипни мотори со внатрешно согорување. Метода за означување насоката на вртењето — — — JUS M.F.2.031
- 4) Клипни мотори со внатрешно согорување. Означување на цилиндрите — — — — — JUS M.F.2.032
- 5) Клипни мотори со внатрешно согорување. Дефинирање положбата на моторот — — — — — JUS M.F.2.033
- 6) Клипни мотори со внатрешно согорување. Дефиниција на десностраниите и левостраниите едноредни мотори — — — — — JUS M.F.2.035

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Применувањето на југословенските стандарди од член 1 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важат југословенските стандарди кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Означување на моторите и шасијата на моторните возила — — — JUS M.N.0.011
- 2) Означување на цилиндрите и насоката на вртењето на моторите с.в.с. (со исклучок на авионските) — JUS M.N.3.022 донесени со Решението за југословенските стандарди од областа на моторите со внатрешно согорување и моторните возила („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 32/56).

Член 5

Со денот на влегувањето на сила на овој правилник престанува да важи Решението за југословенскиот стандард за мотори со внатрешно согорување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 6/67).

Член 6

Овој правилник влегува во сила по истекот на шест месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10358/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

555.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА УРЕДИ
ЗА ГРЕЕЊЕ И ПРОВЕТРУВАЊЕ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за уреди за греење и проветрување, кој го има следниот назив и ознака:

Уреди за греење и проветрување.
Радијатори, конвектори и слични апарати. Класификација и карактеристики — — — — — JUS M.E6.040

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на уреди за греење и проветрување што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10402/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

556.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА РАДИО-
КОМУНИКАЦИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за радиокомуникации, што го има следниот назив и ознака:

Радиокомуникации. Термини и дефиниции. — — — — — JUS-N.A0.716

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Применувањето на југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10356/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

557.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА КОТЕЛ-
СКИ ПОСТРОЈКИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за котелски постројки, кои ги имаат следните називи и ознаки:

1) Котелски постројки. Претметка на деловите. Цилиндрични обвивки изложени на внатрешен притисок — — — — — JUS M.E2.031

2) Котелски постројки. Претметка на деловите. Цилиндрични обвивки изложени на надворешен притисок — — — — — JUS M.E2.032

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на котелските постројки што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10357/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

558.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ И ГРАДЕЊЕ НА ПАТИШТА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за проектирање и градење на патишта, кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Проектирање и градење на патишта. Интензитет на дождовите — JUS U.C4.020
- 2) Проектирање и градење на патишта. Време на дотекување на водата — — — — — JUS U.C4.022
- 3) Проектирање и градење на патишта. Количество на истекување на водата — — — — — JUS U.C4.024
- 4) Проектирање и градење на патишта. Изработка на стабилизирани почва со вар и изработка на носечки слоеви за патишта од материјали стабилизирани со вар — — — — — JUS U.E9.026
- 5) Проектирање и градење на патишта. Асфалтни смеси со емулзии на разреден битумен за изработка на коловозна постилка по ладна постапка. Технички услови — — — — — JUS U.E4.019

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди JUS U.C4.020 и JUS U.E9.026 од член 1 точ. 1 и 4 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на проектирање и градење на патишта.

Применувањето на југословенските стандарди JUS U.C4.022, JUS U.C4.024 и JUS U.E4.019 од член 1 точ. 2, 3 и 5 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард што го има следниот назив и ознака:

Носечки слоеви на подлоги за патишта од почва стабилизирани со вар. Технички услови за изработка — — — — — JUS U.E9.026 донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на градежништвото („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/70).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10360/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

559.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТЕРМОЕНЕРГЕТСКИ УРЕДИ И САДОВИ ПОД ПРИТИСОК

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за термоенергетски уреди и садови под притисок, кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Термоенергетски уреди и садови под притисок. Вентили на сигурност. Општи барања за испитување — JUS N.E0.060
- 2) Садови под притисок. Видови — JUS N.E2.150
- 3) Садови под притисок. Определување класата на садот — — — — — JUS N.E2.151

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди JUS N.E2.150 и JUS N.E2.151 од член 1 точ. 2 и 3 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на садови под притисок што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Применувањето на југословенскиот стандард JUS N.E0.060 од член 1 точка 1 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10355/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

560.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ЈАГЛЕН, ЗА ЦВРСТИ МИНЕРАЛНИ ГОРИВА И БОКСИТ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за јаглен, за цврсти минерални горива и боксит, кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Јаглен, Земање на извадоци — JUS B.H9.001
- 2) Јаглен. Подготовка на извадоци — — — — — JUS B.H9.003
- 3) Цврсти минерални горива. Металуршки кокс — — — — — JUS B.H1.020
- 4) Цврсти минерални горива. Леарски кокс — — — — — JUS B.H1.021
- 5) Цврсти минерални горива. Брикети од каменен јаглен и антрацит — — — — — JUS B.H1.030
- 6) Цврсти минерални горива. Брикети од мрк јаглен и лигнит — JUS B.H1.031
- 7) Цврсти минерални горива. Брикети од јаглен. Определување на отпорноста спрема притисок — — JUS B.H8.376
- 8) Цврсти минерални горива. Брикети од јаглен. Определување на механичката цврстина во барабанот — JUSB.H8.377
- 9) Цврсти минерални горива. Брикети од јаглен. Определување на механичката цврстина на метална плоча — — — — — JUS B.H8.379
- 10) Цврсти минерални горива. Брикети од јаглен. Определување апсорпцијата на водата — — — — — JUS B.H8.380
- 11) Боксит. Земање на извадоци JUS B.G8.500
- 12) Боксит. Подготовка на извадоците — — — — — JUS B.G8.501

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на јаглен, на цврсти минерални горива

и боксит што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард што го има следниот назив и ознака:

Привр. JUS B.H9.001 Јаглен. Земање и обработка на мостри за испитување — донесен со Решението за донесување на нови привремени југословенски стандарди („Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/52).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10359/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

561.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ЧИСТИ ХЕМИКАЛИИ, СРЕБРОНИТРАТ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за чисти хемикалии, сребронитрат, кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на сребронитратот. Волуметриска метода — — — — — JUS H.G8.041
- 2) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на материите нерастворливи во вода. Гравиметриска метода — — — — — JUS H.G8.042
- 3) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на хлоридите. Турбидиметриска метода — — — — — JUS H.G8.043
- 4) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на сулфатот. Турбидиметриска метода — — — — — JUS H.G8.044
- 5) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на оловото, бакарот, железото, манганот и цинкот. Метода на атомска апсорпција — — — — — JUS H.G8.045
- 6) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на материите што не се таложат со хлороводородна киселина. Гравиметриска метода — — — — — JUS H.G8.046
- 7) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на тешки метали (како Pb). Калориметриска метода — — — — — JUS H.G8.047

8) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Определување на содржината на сребронитратот. Потенциометри-ска метода — — — — — JUS H.G8.048

9) Чисти хемикалии. Сребронитрат. Технички услови — — — — — JUS H.G2.067

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на чисти хемикалии, на сребронитрат што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард што го има следниот назив и ознака:

Чисти хемикалии:

Сребронитрат — — — — — JUS H.G2.067 донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на хемиската индустрија (производство на чисти хемикалии) („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/67).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10353/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

562.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА РУДИ И КОНЦЕНТРАТИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за руди и концентрати, што го има следниот назив и ознака:

Руди и концентрати. Манганови руди. Земање и подготовка на извадоци — — — — — JUS B.G8.226

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се

објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на руди и концентрати што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард што го има следниот назив и ознака:

Методи за хемиски испитувања на манганови руди:

Земање и обработка на мостри од вагон — — — — — JUS B.G8.226 донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на методите за хемиски испитувања на железни и манганови руди („Службен лист на СФРЈ“, бр.5/69).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-10354/1
22 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

563.

Врз основа на член 56 ст. 1 до 4 и на член 60 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација издава

НА РЕ Д БА

ЗА ИЗМЕНИ НА НАРЕДБАТА ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО АТЕСТИРАЊЕ НА ШЛЕМОВИТЕ ЗА ЗАШТИТА ВО ИНДУСТРИЈАТА

1. Во Наредбата за задолжително атестирање на шлемовите за заштита во индустријата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/82) во точка 2 од одредбата под 4 на крајот точката и запирката се заменуваат со точка, а одредбата под 5 се брише.

2. Во точка 8 во ст. 1 и 2 бројот: „10.000“ се заменува со бројот: „100.000“.

3. Оваа наредба влегува во сила на 1 јануари 1983 година.

Бр. 50-10100/1-82
18 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

По извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Одлуката за највисоките цени за нафта и деривати на нафта и за начинот на формирање на цените на дериватите на нафта, објавена во „Службен лист на СФРЈ“ бр. 41/82, се поткрала долунаведената грешка, на се дава

И С П Р А В К А

НА ОДЛУКАТА ЗА НАЈВИСОКИТЕ ЦЕНИ ЗА НАФТА И ДЕРИВАТИ НА НАФТА И ЗА НАЧИНОТ НА ФОРМИРАЊЕ НА ЦЕНИТЕ НА ДЕРИВАТИТЕ НА НАФТА

Во точка 10 став 1 одредба под 3 алинеја трета, наместо бројот: „1,666“ треба да стои: „1,697“.

Од Сојузниот извршен совет, Белград, 16 јули 1982 година.

У К А З И

Врз основа на член 315 точка 5 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија донесува

У К А З

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТА НА ИЗВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ВО ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА НИГЕРИЈА И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ИЗВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ВО ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА НИГЕРИЈА

I

Се отповикува
д-р Миран Мејак од должноста на извонреден и ополномоштен амбасадор на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во Федерална Република Нигерија.

II

Се назначува
Рамадан Мармулаку, началник на управа во Сојузниот секретаријат за надворешни работи, за извонреден и ополномоштен амбасадор на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во Федерална Република Нигерија.

III

Сојузниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 21
1 јули 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с. р.

ОДЛИКУВАЊА

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликува:

— за извонредни заслуги во развивањето и зајакнувањето на мирољубивата соработка и пријателските односи помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Република Австрија

СО ОРДЕН ЈУГОСЛОВЕНСКА ГОЛЕМА СВЕЗДА

д-р Rudolf Kirhšleger, претседател на Република Австрија.

Бр. 28
9 април 1982 година
Белград

Претседател на
Претседателството на СФРЈ,
Sergej Kraigher, с. р.

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликува;

— за извонредни заслуги во развивањето и зајакнувањето на мирољубивата соработка и пријателските односи помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Демократска Народна Република Алжир

СО ОРДЕН ЈУГОСЛОВЕНСКА ГОЛЕМА СВЕЗДА

Šadli Bendžedid, претседател на Демократска Народна Република Алжир.

Бр. 30
16 април 1982 година
Белград

Претседател на
Претседателството на СФРЈ,
Sergej Kraigher, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
524. Закон за измени и дополненија на Законот за Службата на општественото книговодство — — — — —	1065
525. Закон за решавање на судирите на законите со прописите на други земји во определени односи — — — — —	1063
526. Закон за условите за разменување и пренесување на делови од човечкото тело за пресадување заради лекување — — — — —	1079
527. Закон за прометот на отрови — — — — —	1081

	Страна		Страна
528. Закон за измени и дополненија на Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја — — — — —	1087	544. Одлука за избор на претседател и членови на Уредувачкиот одбор на стенографските белешки од седниците на соборите на Собранието на СФРЈ од редот на делегатите на Собранието на СФРЈ	1101
529. Закон за измени и дополненија на Законот за применување на прописите и за решавање на судирите на републичките, односно покраинските закони во областа на даноците, придонесите и таксите —	1091	545. Одлука за избор на претставник на Собранието на СФРЈ во Советот на Службата на општественото книговодство	1102
530. Закон за измена на Законот за преземање на обврските на републиките и автономните покраини за враќање на ануитетите по кредитите дадени на Социјалистичка Автономна Покраина Косово од средствата на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини во периодот до 1980 година — — — — —	1092	546. Одлука за разрешување и именување на заменик на сојузниот јавен правобранител — — — — —	1102
531. Резолуција на актуелната меѓународна ситуација и за активностите на СФРЈ —	1092	547. Одлука за именување на претседател и членови на Уредувачкиот одбор на Гласилото на Собранието на СФРЈ од редот на делегатите во Собранието на СФРЈ	1102
532. Заклучоци на Сојузниот собор за снабденоста на пазарот со лекови — — — —	1094	548. Одлука за избор на претставник и заменик на претставникот на Собранието на СФРЈ во Советот на Енциклопедијата на Југославија — — — — —	1102
533. Заклучоци на Соборот на републиките и покраините по повод разгледувањето на Извештајот на Сојузниот извршен совет за остварувањето на Општествениот план на Југославија — — — — —	1095	549. Одлука за избор на претставник на Собранието на СФРЈ во Советот за координација и следење на остварувањето на Програмата на меѓународната соработка во научната област на лексикографијата	1103
534. Заклучоци на Соборот на републиките и покраините за проблемите на снабденоста на производството — — — — —	1096	550. Одлука за избор на претставник на Собранието на СФРЈ во Координациониот одбор за спроведување на Општествениот договор за единствените основи за класификацијата на занимањата и стручната подготовка — — — — —	1103
535. Одлука за потврдување на Завршната сметка на Народната банка на Југославија за 1981 година — — — — —	1098	551. Одлука за избор на претставник на Собранието на СФРЈ во Советот на Новинската агенција Танјуг — — — — —	1103
536. Одлука за усвојување на иницијативата Собранието на СФРЈ да биде учесник во склучувањето на Општествениот договор за организирањето и финансирањето на XIV зимски олимписки игри 1984 година во Сараево — — — — —	1098	552. Одлука за разрешување на член на Советот на федерацијата — — — — —	1104
537. Одлука за измена на Одлуката за подготвување и донесување на измени и дополненија на Општествениот план на Југославија за периодот од 1981 до 1985 година — — — — —	1098	553. Правилник за начинот на издавање одобренија за летање на воздухоплови —	1104
538. Одлука за именување на сојузен општествен правобранител на самоуправањето	1099	554. Правилник за југословенските стандарди за друмски возила и клински мотори со внатрешно согорување — — — — —	1106
539. Одлука за именување заменик на претседателот на Сојузниот комитет за законодавство и заменик на претседателот на Сојузниот комитет за прашања на борците и воените инвалиди — — — — —	1099	555. Правилник за југословенскиот стандард за уреди за греење и проветрување —	1107
540. Одлука за избор на судии-поротници на Сојузниот суд — — — — —	1099	556. Правилник за југословенскиот стандард за радиокомуникации — — — — —	1107
541. Одлука за избор на претседател и членови на Уредувачкиот одбор за издавање на Билтенот „Југословенско собрание“ и на другите публикации на Собранието на СФРЈ наменети за странство од редот на делегатите во Собранието на СФРЈ	1100	557. Правилник за југословенските стандарди за котелски постројки — — — — —	1107
542. Одлука за избор на делегати на Собранието на СФРЈ во Советот на општествениот систем на информирањето на СФРЈ и за именување на членови на тој совет од редот на научните, стручните и јавните работници — — — — —	1100	558. Правилник за југословенските стандарди за проектирање и градење на патишта	1108
543. Одлука за избор на претседател и членови на Уредувачкиот одбор за издавање на Информативниот билтен и на по-		559. Правилник за југословенските стандарди за термоенергетски уреди и садови под притисок — — — — —	1108
		560. Правилник за југословенските стандарди за јаглен, за цврсти минерални горива и боксит — — — — —	1109
		561. Правилник за југословенските стандарди за чисти хемикалии, сребронитрат —	1109
		562. Правилник за југословенскиот стандард за руди и концентрати — — — — —	1110
		563. Наредба за измени на Наредбата за задолжително атестирање на шлемовите за заштита во индустријата — — — — —	1110
		Исправка на Одлуката за највисоките цени на нафта и деривати на нафта и за начинот на формирање на цените на дериватите на нафта — — — — —	1111
		Укази — — — — —	1111
		Одликувања — — — — —	1111